

VERSCHILLEN TUSSEN SAMENWERKINGSVERBANDEN

EEN VERKENNING VAN VERSCHILLEN IN CONTEXT,
VEREVENINGSOPDRACHT EN BELEID TUSSEN
SAMENWERKINGSVERBANDEN EN DE SAMENHANG MET
UITKOMSTEN OP LEERLINGNIVEAU

Februari 2023

1 Inhoud

1	Inhoud	2
2	Inleiding	3
2.1	Achtergrond stelselonderzoek	3
2.2	Onderzoeksvragen van het stelselonderzoek.....	3
2.3	Haalbaarheid onderzoeksvragen	3
3	Onderzoeksopzet	4
3.1	Databronnen beleidsverschillen.....	4
3.1.1	<i>Data verevening</i>	<i>5</i>
3.1.2	<i>Data uitkomsten</i>	<i>6</i>
3.1.3	<i>Externe validiteit.....</i>	<i>6</i>
3.1.4	<i>Validatie</i>	<i>6</i>
3.2	Definities	6
3.2.1	<i>Leerlingen- en studentenkenmerken.....</i>	<i>6</i>
3.2.2	<i>Selectie uitkomstmaten</i>	<i>8</i>
3.2.3	<i>School- en instellingskenmerken.....</i>	<i>9</i>
3.2.4	<i>Kenmerken samenwerkingsverbanden.....</i>	<i>9</i>
3.2.5	<i>Toeschrijven scholen aan swv.....</i>	<i>9</i>
3.2.6	<i>Groepering en samenwerkingsverbanden.....</i>	<i>10</i>
3.3	Analyse.....	12
4	Resultaten.....	16
4.1	Beschrijvende analyse	16
4.1.1	<i>Beleidsverschillen</i>	<i>16</i>
4.1.2	<i>Verevening</i>	<i>19</i>
4.1.3	<i>Cohort leeringgebonden financiering (lgf)</i>	<i>22</i>
4.2	Interrupted Times Series.....	23
4.3	Difference in Differences	24
5	Literatuur.....	29
1	Bijlage I	30
2	Bijlage II.....	37
3	Bijlage III	42

2 Inleiding

Met de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014 werd beoogd dat leerlingen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden. Samenwerkingsverbanden hebben de verantwoordelijkheid afspraken te maken over de organisatie van extra ondersteuning in hun regio. De inspectie voert verschillende (meerjarige) onderzoeken uit naar de werking van deze stelselwijziging en wat het betekent voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, voor samenwerkingsverbanden en voor leraren. In dit onderzoek staat de vraag naar verschillen tussen samenwerkingsverbanden en de betekenis hiervan voor leerlingen centraal.

2.1 Achtergrond stelselonderzoek

Sinds passend onderwijs hebben samenwerkingsverbanden de vrijheid en verantwoordelijkheid om te definiëren welke basisondersteuning alle scholen moeten bieden en een dekkend netwerk te realiseren voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. De landelijke Evaluatie van Passend onderwijs concludeerde dat passend onderwijs heeft geleid tot betere organisatie van extra ondersteuning, maar dat het effect ervan op leerlingen en studenten niet goed is vast te stellen. Of verschillen tussen samenwerkingsverbanden effecten hebben op leerlingen is onduidelijk. Dit onderzoek verdiept de eerdere onderzoeken door voor een bredere selectie aan verschillen en uitkomsten de effecten van verschillen tussen samenwerkingsverbanden op leerlingniveau te onderzoeken.

2.2 Onderzoeksvragen van het stelselonderzoek

Deelvragen gericht op verschillen tussen samenwerkingsverbanden:

1. Welke verschillen in beleidsrichting zijn er tussen samenwerkingsverbanden?
2. Welke verschillen in contextfactoren zijn er tussen samenwerkingsverbanden?

Deelvragen gericht op effecten van verschillen voor leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften:

3. Wat zijn de effecten van deze verschillen op de schoolprestaties van leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften?
4. Wat zijn de effecten van deze verschillen op de socialisatie van leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften?

2.3 Haalbaarheid onderzoeksvragen

De oorspronkelijke onderzoeksvragen en het analyseplan waren gebaseerd op enkele aannames over de toegankelijkheid van bijvoorbeeld de 'Monitor samenwerkingsverbanden 2016' (Van Aarsen et al., 2017) en 'Monitor samenwerkingsverbanden 2018' (Van Aarsen et al, 2018) en aannames over de betrouwbaarheid van de leerling registratie om bijvoorbeeld grensverkeer leerlingen te identificeren. Tijdens de uitvoering van het onderzoek bleek een deel van de aannames over beschikbaarheid en betrouwbaarheid niet waar. We hebben daarom gekozen om een deelvraag toe te voegen: welke beleidsverschillen zijn bruikbaar voor de beoogde (effect)analyses?

3 Onderzoeksopzet

3.1 Databronnen beleidsverschillen

Voor de constructie van de dataset met verschillen in beleid en context, maken we gebruik van verschillende variabelen uit bestaande datasets. Het gaat om de volgende datasets:

- Dataset van het onderzoek 'schoolloopbanen en samenwerkingsverbanden' waarbij op basis van vooraf afgesproken criteria de ondersteuningsplannen zijn doorgenomen en op verschillende elementen (beleidsverschillen) gescoord. Deze dataset betreft alle samenwerkingsverbanden po/vo en is gebaseerd op de ondersteuningsplannen die in 2019 geldig waren.
- DUO: een lijst met OPDC's (actief en vervallen met hun datum en bijbehorend SWV)
- Uitvraging doorzettingmacht swv (IvhO, 2018): In mei 2018 heeft de inspectie een vragenlijst uitgezet waarbij aan de samenwerkingsverbanden is gevraagd of zij een doorzettingmacht hebben georganiseerd. Bij doorzettingmacht gaat het er om wie wanneer knopen mag doorhakken over de plaatsing van een leerling.
- Themaonderzoek Governance (IvhO, 2019): in 2019 deed de inspectie onderzoek naar het samenspel tussen bestuur en intern toezicht binnen samenwerkingsverbanden. Hiervoor werd onder andere de governance-inrichting per samenwerkingsverband in 2018 in beeld gebracht, deze dataset gebruiken we voor ons onderzoek.
- Gebieden in Nederland (CBS bestand met grenzen jeugdzorg)
- Regeling regio-indeling samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO (overzicht postcodes en samenwerkingsverband)
- Algemene Rekenkamer 2016: voor het in beeld brengen van de (omvang van de) vereveningsopdracht maken we gebruik van gegevens over de verevening zoals door de rekenkamer is berekend op basis van de jaarrekeninggegevens DUO en gegevens over de bekostigings (rijksbijdrage) zoals geleverd door OCW.
- Extensible Business Reporting Language (XBRL)-bestanden zoals aangeleverd door alle samenwerkingsverbanden po/vo. De data over 2014 zijn onbruikbaar omdat er te weinig datapunten zijn. Vanaf 2017 is bijgehouden welk deel van de rijksbijdragen aan de swv'en direct en indirect is doorbetaald aan schoolbesturen. Vanaf 2017 is bovendien te berekenen welk percentage personeelslasten uitmaken van de totale lasten van een swv. Voor 2017 is dit niet mogelijk omdat niet alle doorbetalingen in beeld zijn in de XBRL data.

Overzicht indicatoren en vindplaats:

Indicatoren beleidsrichting

- Verdelingsmodel: school-, expertise of leerlingmodel (Dataset beleidsverschillen, 2019))
- Percentage uitgegeven aan eigen personeel bij swv (XBRL bestanden)

Indicatoren contextfactoren

- Verevening (Algemene Rekenkamer)
- Aanwezigheid OPDC's (DUO)

- Aantal gemeenten per samenwerkingsverband en aantal gemeenten ook onder ander samenwerkingsverband (wetten.nl)
- Aantal jeugdzorgregio's onder samenwerkingsverband en ook onder ander samenwerkingsverband (wetten.nl)
- Governance inrichting (onderzoek inspectie 2019)
- Organisatie doorzettingsmacht (onderzoek inspectie 2018)

3.1.1 *Data verevening*

De invoering van passend onderwijs per 1 augustus 2014 ging gepaard met een nieuwe bekostigingssystematiek. De open-einde financiering voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (LGF) maakt plaats voor een gefixeerd ondersteuningsbudget voor een samenwerkingsverband, dat bestaat uit een vast ondersteuningsbedrag per leerling.

De nieuwe bekostiging van zware ondersteuning geeft samenwerkingsverbanden ruimte voor maatwerk en kan sterke financiële consequenties hebben. De invoering van de nieuwe (norm)bekostiging kende daarom een overgangperiode. De bekostiging van het schooljaar 2014-2015 is in principe gebaseerd op het besluit bekostiging WEC van april 2014 omdat de normbekostiging pas in augustus 2014 van kracht werd. Er is in 2014-2015 daarom maar sprake van een beperkte mate van bekostiging van de zware ondersteuning voor het samenwerkingsverband.

Vanaf schooljaar 2015-2016 veranderde de bekostiging ingrijpender: op basis van de telling van 1 oktober 2011 wordt een bedrag per leerling bepaald, geïndexeerd naar het schooljaar en toegekend aan het samenwerkingsverband. Van dit budget dat een samenwerkingsverband toegekend wordt, wordt meteen de bekostiging aan de SO-scholen in mindering gebracht, op grond van het aantal leerlingen op 1 oktober T-1 per categorie - met de daarbij behorende kosten - die van het betreffende samenwerkingsverband afkomstig zijn, dan wel op basis van woonplaats ten laste komen van dat samenwerkingsverband. Vanaf dit schooljaar is ook de overgangsregeling geldig om samenwerkingsverbanden de ruimte te geven te wennen aan de verandering in bekostiging. Dat houdt in dat er een bedrag wordt vastgesteld dat toegevoegd wordt aan het normatieve ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband. De omvang van dat bedrag was voor dit schooljaar als volgt bepaald: $(\text{ondersteuningskosten} - \text{normatieve bekostiging}) * 100\%$.

Over de vereveningsopdracht zijn verschillende data beschikbaar, waaronder uit de jaarlijkse kengetallen van de samenwerkingsverbanden. Omdat de opdracht negatieve/positieve verevening gedurende de jaren is bepaald op basis van de t-1 telling is de mate van verevening gedurende de jaren mogelijk een gevolg van beleid. Voor dit onderzoek kijken we naar de effecten van de vereveningsopdracht. Dit betekent dat we de (omvang van de) vereveningsopdracht in het eerste schooljaar waarin deze werd ingevoerd: 2015-2016 gebruiken. We maken hiervoor gebruik van de gegevens zoals het Ministerie van OCW ze heeft geleverd aan de berekeningen door de algemene rekenkamer en de categorieën die daar worden gehanteerd om de zwaarte van de vereveningsopdracht weer te geven. De samenstelling van de gebruikte variabelen worden toegelicht in 'toelichting databestanden passend onderwijs'. De verevening wordt o.a. weergegeven als vereveningspercentage en relatief aandeel verevening normatieve ondersteuning 2015 - 2016. Deze laatste geeft de verevening weer door de totale verevening 2015-2016 te delen door de totale financiële middelen voor normatieve ondersteuning 2015-2016, waaruit het

relatieve aandeel van de verevening van de financiële middelen voor normatieve ondersteuning blijkt.

3.1.2 *Data uitkomsten*

Voor de gegevens over de effecten van beleidsverschillen tussen samenwerkingsverbanden op de schoolprestaties en socialisatie van leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoeften maken we gebruik van bestaande databestanden, in de meeste gevallen registerdata.

3.1.2.1 Omschrijving

De BRON-bestanden bevatten onderwijsregistraties van alle ingeschreven leerlingen/studenten (populatiedata) op peildatum 1 oktober van het betreffende schooljaar zoals door DUO verkregen van de scholen/instellingen en geleverd aan de Inspectie van het Onderwijs. Deze BRON-bestanden zijn verrijkt door DUO tot 1-cijferbestanden.

De BRON-bestanden bevatten op leerlingenniveau onder andere gegevens over de school en het bevoegd gezag en migratie-achtergrond van de leerling. Daarnaast bevat BRON voor primair onderwijs (po) eindtoetsgegevens en schooladviezen. Voor het voortgezet onderwijs (vo) zijn onderwijsniveau en profiel bekend. Voor het (voortgezet-) speciaal onderwijs ((v)so) zijn gegevens bekend over inschrijvingen in het (v)so, bijvoorbeeld doorstroom, verblijfsduur en uitstroomprofiel. Voor het mbo en ho is per jaar bekend welke studenten zijn ingeschreven voor welke opleidingen in het mbo en hoger onderwijs.

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van CBS microdata die in de remote access omgeving (RA) op leerlingniveau kan worden gekoppeld. De gegevens die afkomstig zijn van het CBS zijn juridische ouders van de leerlingen/studenten (KINDOUDERTAB) en de hoogst afgeronde opleiding van de ouders van leerlingen (HOOGSTEOPLTAB).

3.1.3 *Externe validiteit*

Het gaat om populatiedata die per definitie volledig representatief is en van voldoende omvang is om de relevante uitsplitsingen te maken.

3.1.4 *Validatie*

De dataleverancier (DUO) is een betrouwbare partner. Daarnaast worden er (interne en externe) checks uitgevoerd op de data.

Het CBS beheert gegevens die aan hen worden geleverd voor statistisch onderzoek, bijvoorbeeld in het kader van de beleidsinformatie Jeugd. Het gaat hier over het algemeen om betrouwbare populatiegegevens.

3.2 **Definities**

3.2.1 *Leerlingen- en studentenkenmerken*

- Niet-regulier onderwijs
In dit onderzoek beschouwen we sbo, so, vso en pro als niet-regulier onderwijs, omdat de financiering ervan en toegang ertoe via samenwerkingsverbanden loopt. Wanneer we spreken over leerlingen in het niet-regulier onderwijs, doelen we daarmee op leerlingen die deelnemen aan Speciaal Onderwijs (SO), Voortgezet Speciaal Onderwijs

(VSO), pro of Speciaal Basisonderwijs (SBO).

- **Inschrijvingsjaar**
Het kalenderjaar waarin op teldatum 1 oktober unieke (hoofd)inschrijvingen worden geteld.
- **Leeftijd**
Leeftijd van de leerling/student op 1 oktober van het inschrijvingsjaar in maanden/jaren.
- **Geslacht**
Het geslacht van de leerling is weergegeven als een jongen of een meisje.
- **LGF**
Leerlingen met een leerlingebonden financiering (tot 2014)
- **Hoogst behaalde opleiding ouders**
Het hoogst behaalde opleidingsniveau van de juridische ouder met de hoogste opleiding van de leerling van het inschrijvingsjaar ingedeeld in vijf categorieën: Opleiding onbekend, maximaal een mbo 2 opleiding, een mbo 3 of mbo 4 opleiding, hbo bachelor en associate degree en wo en hbo master. In de meeste gevallen is van de ouders van leerlingen het hoogste behaalde opleidingsniveau bekend. Als het hoogst behaalde opleidingsniveau van de ouders niet bekend is in het inschrijvingsjaar, wordt het hoogst behaalde opleidingsniveau van de ouders in het laatst beschikbare jaar (op moment van schrijven) gebruikt: 2019. Voor de leerlingen waarvan ook in dit jaar het hoogste behaalde opleidingsniveau onbekend is, is er een aparte categorie opgenomen: Opleiding onbekend.
- **Migratieachtergrond**
De migratie-achtergrond van leerlingen wordt bepaald op basis van zijn/haar geboorteland en de geboortelanden van zijn/haar juridische ouders. Leerlingen worden in 3 categorieën ingedeeld: Leerlingen zonder migratieachtergrond, Leerlingen met een (eerste en tweede generatie) westerse migratieachtergrond en leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond van de eerste en tweede generatie.
- **Onderwijsniveau (vo)**
De plaatsing van leerlingen is pas vanaf leerjaar 3 betrouwbaar beschikbaar. De meeste leerlingen staan ingeschreven voor een van de volgende onderwijsniveaus: praktijkonderwijs (pro), basisberoepsgerichte leerweg vmbo (vmbo-b), kaderberoepsgerichte leerweg vmbo (vmbo-k), gemengde/theoretische leerweg vmbo (vmbo-g/t), havo, vwo. Een klein deel van de leerlingen staat ingeschreven op een internationale school (internationaal bacculaureaat) of voor een brede klas (meerdere niveaus).
- **Examengegevens (vo)**
Vanuit DUO krijgt de Inspectie van het Onderwijs de examengegevens van leerlingen in het vo. Hieronder vallen ook de examengegevens van vso leerlingen die als extraneus examen hebben gedaan op een vo-school, en van vso-leerlingen die examen hebben gedaan op een vso-school met eigen examenlicentie. We maken variabelen die het

percentage leerlingen dat vmbo heeft gehaald of is ingeschreven voor havo of vwo (vanaf leerjaar 4) van alle leerlingen die op 1 oktober 15 jaar oud waren. Hetzelfde is gedaan voor 16-jarigen met havo en 17-jarigen met vwo.

3.2.2 *Selectie uitkomstmaten*

Voor het onderzoek hebben we uitkomstmaten geselecteerd op het gebied van schoolprestaties en schoolloopbaan. Mochten er effecten van samenwerkingsverbanden zijn, zouden deze als eerste zichtbaar kunnen zijn in de geselecteerde uitkomstmaten omdat het (meest directe) mechanisme samenwerkingsverband – school is. Plaatsing in niet-regulier onderwijs lijkt het meest directe mechanisme, omdat het samenwerkingsverband verantwoordelijk is voor het verstrekken van de toelaatbaarheidsverklaring.

Uitkomstmaten op het gebied van de schoolloopbaan:

- het percentage leerlingen in het niet-reguliere onderwijs: hierbij definiëren we niet-regulier onderwijs, zoals eerder genoemd, als leerlingen die staan ingeschreven voor so, sbo, vso of pro.
- de instroom in het niet-reguliere onderwijs: de stroom leerlingen die vanuit het reguliere onderwijs instroomt in het niet-reguliere onderwijs.
- de uitstroom uit het niet-reguliere onderwijs: leerlingen die in omgekeerde richting bewegen.

We verwachten dat beleidsverschillen en verevening het grootste effect zullen hebben op de eerste maat, waarbij instroom en uitstroom knoppen zijn waaraan samenwerkingsverbanden kunnen draaien om het niveau van de eerste maat te reguleren.

Hoewel samenwerkingsverbanden de opdracht hebben om het welzijn van leerlingen te bevorderen kunnen we ook indirecte effecten zijn om de leerprestaties. Daartoe kijken we naar vier maten, die prestaties in primair en voortgezet onderwijs meten.

Voor het primair onderwijs kijken we naar:

- het aandeel leerlingen waarvoor bekend is dat de eindtoets is gemaakt

We kiezen er wat betreft voortgezet onderwijs niet voor om te corrigeren voor advies van de basisschool, omdat niet is uit te sluiten dat dit advies een bias bevat door de wisselende rol van achtergrond- en contextvariabelen die een rol kunnen spelen bij het advies van de leraar. We brengen in plaats daarvan het aandeel behaalde diploma's in beeld voor alle drie onderwijsniveau's en beperken ons tot leerlingen van een bepaalde leeftijd om ook de snelheid waarmee leerlingen een diploma behalen mee te nemen, hierbij tellen we het ook mee als een leerling is opgestroomd naar een meer theoretisch onderwijsniveau en daarom nog geen diploma heeft behaald:

- het aantal leerlingen dat op 1 oktober 15 was en een vmbo-diploma haalde in dat schooljaar of in havo 4 of 5 of vwo 4,5 of 6 zat
- het aantal leerlingen dat op 1 oktober 16 was en een havo-diploma haalde in dat schooljaar of in vwo 5 of 6 zat
- het aantal leerlingen dat op 1 oktober 17 was en een vwo-diploma haalde in dat schooljaar

3.2.3 *School- en instellingskenmerken*

- **School of instelling**
Met een school in het po doelen we op de combinatie van het brinnummer en het vestigingsnummer van een instelling. In het vo kijken we naar afdelingen: met een school in het vo wordt bedoeld de combinatie van het brinnummer, het vestigingsnummer van een instelling en de afdeling (pro, vmbo of havo/vwo).
- **Orthopedagogisch didactisch centrum (opdc)**
Een tijdelijke onderwijsvoorziening voor leerlingen die het onderwijs kortdurend niet (volledig) op een reguliere school kunnen volgen.

3.2.4 *Kenmerken samenwerkingsverbanden*

- **Verevening**
Vanaf 2014 krijgen swv financiering op basis van het aantal leerlingen. De algemene rekenkamer heeft een driedeling gemaakt die wij volgen in swv waarvoor de financiering ongeveer gelijk bleef (binnen 10% van het budget) en swv met een sterke negatieve verevening (meer dan 10%) en sterke positieve verevening (meer dan 10%).
- **Verdelingsmodel: school-, expertise of leerlingmodel**
De verdelingsmodellen geven aan hoe swv het geld besteden aan leerlingzorg. Zij kunnen daartoe een vast budget aan scholen overmaken (het schoolmodel), zelf experts aannemen die zorg leveren (expertmodel) of scholen per leerling een aanvraag voor budget laten doen (leerlingmodel).
- **Mate van controle**
We nemen aan dat swv die meer controle willen over het zorgproces meer personeel aan zullen nemen. Daarnaast nemen we aan dat swv die een groter percentage van hun budget uitgeven aan personeel meer controle over het zorgproces willen. De eerste aanname is overtuigender dan de tweede. De tweede aanname wordt immers geschonden wanneer er niet-personele posten zijn die (onbedoeld) groeien wanneer het samenwerkingsverband noodgedwongen in verhouding minder kan uitgeven aan het personeel. Het percentage van de personele lasten is in dat geval geen proxy voor mate van controle.

3.2.5 *Toeschrijven scholen aan swv*

Om beleidsverschillen en effecten daarvan in kaart te brengen hebben we ook gegevens verzameld over de leerlingpopulaties voordat ze onder een swv kwamen te vallen. Op deze manier zijn we in staat om trends over langere tijd weer te geven. We hebben op twee manieren leerlingen toegeschreven aan swv in de periode voor 2014. Ten eerste hebben we voor elk swv vastgesteld welke postcodes er onder vielen in 2014. Deze koppeling hebben we vervolgens gebruikt om leerlingen voor 2014 toe te schrijven aan een swv. We noemen deze toeschrijving: swv op basis van postcode leerling. Ten tweede hebben we vastgesteld welke brinvests onder een swv vallen in 2014 en op basis hiervan leerlingen voor 2014 toegeschreven aan een swv. Deze toeschrijving noemen we: swv op basis van brinvest.

Aangezien leerlingen aan een swv worden toegewezen op basis van de inschrijving bij een school, zou swv op basis van brinvest in principe de beste toeschrijving moeten zijn. We konden dit echter niet valideren. Alleen voor een groot aantal leerlingen in het niet-regulier onderwijs weten we het werkelijke swv waaronder ze vallen, omdat hun TLV (toelaatbaarheidsverklaring voor het SO) is geregistreerd. Voor deze leerlingen komt swv op basis van postcode leerlingen vaker overeen met hun werkelijk swv dan swv op basis van brinvest. Aangezien de grootste effecten van samenwerkingsverbanden zijn te verwachten voor leerlingen in het niet-regulier onderwijs, is de toeschrijving op basis van postcode leerling leidend en voeren we analyses op basis van brinvest uit als robuustheidscheck.

Voor de analyses kijken we steeds naar swv-gebieden voor en na 2014, dus kunnen we geen gebruik maken van de daadwerkelijke swv van SO-leerlingen, omdat deze voor 2014 nog niet bestonden.

3.2.6 *Groeperingen samenwerkingsverbanden*

Voor de analyse naar mogelijke effecten of samenhang met uitkomsten op leerlingniveau hebben we samenwerkingsverbanden op twee manieren gegroepeerd.

3.2.6.1 *Beleid*

Ten eerste hebben we ze ingedeeld op basis van het beleid dat ze voeren. Hierbij hebben we gebruik gemaakt van de screening van de ondersteuningsplannen in 2019. Op basis van de criteria uit het onderzoek van Kohnstamm (Ledoux & Waslander, 2018) is het beleid van samenwerkingsverbanden geschaard onder een van de drie modellen van verdeling van middelen: schoolmodel, leerlingmodel of expertisemodel.

Het schoolmodel houdt in dat het swv een bepaald bedrag overmaakt aan een school voor de begeleiding van zorgleerlingen en de invulling over laat aan de school. Bij het leerlingmodel moeten begeleiders op scholen een aanvraag doen bij het swv om een leerling te mogen begeleiden. En bij het expertisemodel heeft het swv zijn eigen experts in dienst die zorg verlenen op scholen of in een tussenvoorziening.

Deze categorieën zijn niet uitsluitend. Een swv kan in principe alle drie modellen toepassen. Zoals in eerder onderzoek van de inspectie werd vastgesteld zijn de meeste swv in deze zin hybride (Inspectie van het Onderwijs, 2018). Zo geven bijvoorbeeld bijna alle swv aan zich te herkennen in het schoolmodel, waardoor deze categorie vrijwel geen onderscheidend vermogen heeft. De andere categorieën worden als volgt gedefinieerd:

- Aanbod professionalisering centraal: in het ondersteuningsplan wordt melding gemaakt van een centraal aanbod voor professionalisering
- Voorziening budget: er wordt melding gemaakt van een budget voor vraag-gestuurde invulling
- Tussenvoorziening: er is een groepsvoorziening ('tussen' en of 'speciaal') bij een school(bestuur)
- Terugplaatsing geen sturing: er wordt wel/geen melding gemaakt van actieve sturing op terugplaatsing
- Beleid integratie samenwerkingsverband: er is beleid omschreven gericht op integratie sbo/pro/so/vso in regulier
- Voorziening: ondersteuningsplan maakt melding van voorziening:

- Ja, er is een officieel geregistreerd OPDC (registratie bekend bij Ivho)
- Ja, er is een 'tussenvoorziening' (b.v. schakelklas, Rebound, Time-out etc)
- Ja, er is een 'speciale groepsvoorziening' binnen regulier (b.v. klas voor ASS, Hb etc)
- Ja, er is 'budget voor vraag-gestuurde invulling' (individuele Iln, pilots/projecten)
- Ja, er is een 'expertisecentrum' (swv medewerkers voor ondersteuning)
- Ja, anders
- Nee, er zijn geen centrale/swv-brede voorzieningen
- Nee, er is wel een groepsvoorziening ('tussen' en/of 'speciaal') bij een school(bestuur)

Een ander werkzaam mechanisme zou de organisatie van doorzettingsmacht of de bestuurlijke inrichting kunnen zijn. Dit hebben we op basis van eerder onderzoek van de inspectie in beeld (Ivho, 2018).

3.2.6.2 Personeelslasten

Daarnaast hebben we voor elk swv berekend welk percentage van de totale lasten werd opgenomen door personeelslasten. Hiervoor hebben we de financiële gegevens uit de XBRL data van DUO gebruikt. De aanname achter deze maat is dat swv die meer controle over het zorgproces willen hebben meer personeel zullen aantrekken. Hiertoe zijn de swv op basis van oplopende percentages personeelslasten ingedeeld in drie even grote groepen.

De bruikbaarheid van deze indicator is beperkt, omdat samenwerkingsverbanden met veel leerlingen in het so een groot deel van hun inkomsten kwijt waren aan de financiering van niet-regulier onderwijs. Er kan dan mogelijk weinig geld over zijn gebleven voor het inhuren van personeel. De categorie "percentage personeelslasten" hangt in dat geval vooral af van het aantal leerlingen in het so voor 2014 en niet zozeer de intentie om een sturend beleid te voeren.

3.2.6.3 Verevening

Ten tweede hebben we swv ingedeeld op basis van de vereveningsopdracht die ze vanaf 2014 hebben gekregen. Deze opdracht ging uit van de gedachte dat de behoefte aan niet-regulier onderwijs gelijk verdeeld zou moeten zijn over het land. Ieder swv kreeg daarom een budget voor speciaal onderwijs op basis van het totale aantal leerlingen. Dit wordt verevening genoemd. Sommige swv konden hierdoor meer geld aan niet-regulier onderwijs besteden dan scholen voorheen gewend waren (positieve verevening), terwijl andere swv juist minder geld te verdelen kregen. De Algemene Rekenkamer (2017) heeft een driedeling gemaakt die wij volgen in swv waarvoor de financiering ongeveer gelijk bleef (binnen 10% van het budget) en swv met een sterke negatieve verevening (meer dan 10%) en sterke positieve verevening (meer dan 10%).

3.2.6.4 Contextfactoren

Vanuit het idee dat mochten er (grote) effecten gevonden worden er mogelijk mechanismen in de contexten zijn die een (modererende) rol spelen bij deze effecten, hebben we de context waarbinnen het samenwerkingsverband opereert

in kaart gebracht. Zo is gekeken naar hoeveel gemeenten onder een samenwerkingsverband vallen en hoeveel gemeenten ook onder een ander samenwerkingsverband vallen. Hetzelfde is gedaan voor jeugdzorgregio's. Dit omdat overleg met gemeenten en jeugdzorg een wettelijke taak is en meerdere gemeentes of overlappende grenzen het complexer kan maken. Deze figuren zijn te vinden in bijlage I.

3.2.6.5 Beantwoording deelvraag: welke beleidsverschillen zijn bruikbaar voor de beoogde (effect)analyses?

Oorspronkelijk was het idee om tijdonafhankelijke beleidsverschillen vast te stellen door de resultaten van de screening van de ondersteuningsplannen die geldig waren in 2019 te vergelijken met de resultaten van de monitor samenwerkingsverbanden uit 2016 en 2018. Op deze manier zou vastgesteld kunnen worden of op verschillende momenten in de tijd, de inrichting in het beleid vergelijkbaar was. Dit is noodzakelijk omdat daarmee aannemelijk wordt gemaakt dat de geselecteerde tijdsverschillen constant zijn in de tijd. Voor bovengenoemde (elementen van) beleidsverschillen kan niet worden vastgesteld of ze constant zijn over de tijd. We kiezen er daarom voor deze losse beleidselementen niet te gebruiken voor de voorgenomen (effect)analyses. We selecteren de volgende verschillen voor onze analyse:

- De gerapporteerde modellen om de middelen te verdelen. Dit is een van de verschillen in modellen die bij de eerdere monitor in beeld zijn gebracht. In die monitoring waren er weinig verschillen tussen 2016 en 2018, vermoedelijk omdat het minder waarschijnlijk is dat deze modellen in de beginperiode fundamenteel werden veranderd. Omdat we echter niet kunnen aantonen dat deze verdeelmodellen constant zijn over de tijd, sluiten we ze uit bij het causale design.
- Vereveningsopdracht: bij het causaal design beperken we ons tot de vereveningsopdracht omdat dit geen besluit van het samenwerkingsverband is en het samenwerkingsverband bij de start geen invloed had op de omvang van deze opdracht.
- Personeelslasten: dit geeft mogelijk inzicht in de mate waarin het samenwerkingsverband controle wil over bijvoorbeeld de extra zorg voor leerlingen die dit nodig hebben.

De andere verschillen zijn zoals besproken niet haalbaar. In bijlage I is voor de volledigheid wel weergegeven in welke mate deze beleidsverschillen waren aangetroffen in de ondersteuningsplannen. Het gaat hier nadrukkelijk om een beschrijving op basis van wat samenwerkingsverbanden hebben gerapporteerd in hun ondersteuningsplan.

3.3 Analyse

Beschrijvende analyse

In het beschrijvende deel van dit technische rapport schetsen we de ontwikkeling van meerdere uitkomstmaten voor verschillende groeperingen van swv. Zie 3.2.6 voor een beschrijving van de soorten groeperingen, en tot welke we onze analyse beperken. Ook wat betreft de uitkomstmaten hebben we ons beperkt tot de eerder beschreven selectie.

Passend onderwijs gaat over leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Te verwachten valt dat het beleid van samenwerkingsverbanden minder invloed heeft op leerlingen zonder extra ondersteuningsbehoeften. In een deel van de beschrijvende analyses focussen we daarom op leerlingen die voorheen een Igf-

indicatie hadden en leerlingen die voor de invoering van passend onderwijs in het (v)so, sbo en pro zaten. We volgen één of meerdere cohorten lgf-leerlingen over de tijd. Naar verwachting hebben ontstane verschillen tussen samenwerkingsverbanden met name een impact op deze groep leerlingen. We kunnen deze groepen vergelijken omdat ze gedefinieerd zijn op basis van landelijke criteria. De ontwikkelingsperspectieven zijn ingevoerd met passend onderwijs en zijn gebaseerd op (regionale) criteria van het samenwerkingsverband en daardoor niet geschikt voor deze analyses. We kijken vervolgens in welke mate lgf-leerlingen instromen in het niet-regulier onderwijs in de periode vanaf 2014.

Causaal design

Bij de toepassing van een causaal design moet rekening gehouden worden met drie veranderingen die in 2015 gelijktijdig plaatsvonden:

- de organisatiestructuur en het personeel veranderde (introductie swv)
- het beleid veranderde (in plaats van landelijk beleid gingen swv eigen beleid voeren)
- de regionale financiering veranderde (de verevening die wel nationaal werd opgelegd)

Interrupted time series

Om toch uitspraken te kunnen doen die meer in de richting komen van schattingen over het effect van beleidsvormen, kiezen we voor deze groeperingen voor een interrupted time series (ITS) design.

Interrupted Time Series (ITS) is een methode die vooral wordt toegepast om het effect van gezondheidsbeleid te onderzoeken (Turner, Karahalios & Forbes et al, 2021). In een lineair ITS-model geldt:

$$Uitkomst = \beta_0 + \beta_1 * t + \beta_2 * post + \beta_3 * [t - T_1]post + \epsilon$$

In deze vergelijking staat t voor de tijd in jaren, heeft $post$ de waarde 0 in de periode voor de interventie en 1 erna en staat T_1 voor het moment voordat de interventie begint. In het geval van ons onderzoek kunnen de effecten in het jaar 2014 al gemeten worden, dus kiezen we het jaar 2013 voor T_1 .

De coëfficiënt voor $post$ moet het kortetermijneffect van de interventie aangeven. In dit geval bijvoorbeeld de invoering van passend onderwijs. Daarnaast kan er ook een langetermijneffect zijn van de interventie. Dit moet worden gevangen door de coëfficiënt voor tijd na de interventie, β_3 . Deze geeft het verschil aan met de coëfficiënt voor tijd, en dus de verandering in de helling na de interventie.

De belangrijkste aanname voor dit model is dat de lineaire trend in de pre-periode zich zou voortzetten in de post-periode als er geen interventie was geweest. Aangezien er geen controlegroep is die dezelfde pre-trend heeft en waarvan de post-trend als counterfactual kan worden gezien, kunnen we deze aanname daarom niet testen op plausibiliteit.

Voor deze analyse gaan we er expliciet vanuit dat op het moment van de interventie (2014) er geen gelijktijdige veranderingen zijn geweest die invloed hebben gehad op de uitkomstmaat waar we in geïnteresseerd zijn. Voorbeelden hiervan zijn de veranderende organisatiestructuur of (andere) beleidskeuzes van het samenwerkingsverband. Bij interpretatie van de resultaten is het van belang

deze aanname in gedachten te houden.

Omdat observaties binnen een bepaald swv naar verwachting met elkaar samenhangen clusteren we standaardfouten op het niveau van het swv. Dit omdat we vanwege de correlatie binnen het swv niet mogen aannemen dat de observaties onafhankelijk van elkaar zijn. Het clusteren resulteert in een conservatievere standaardfout.

Voor inferentie gaan we uit van een zogenaamde familie-gebaseerde correctie voor p-waarden. Deze correctie is nodig omdat we meerdere hypothesen testen. In dat geval is de kans extra groot dat door toeval meerdere nulhypothesen worden verworpen, ook al is er in werkelijkheid geen effect. Het aantal hypothesen is het product van een aantal categorieën.

Voor de ITS-analyse hebben we allereerst de zeven in de 3.2.2 genoemde uitkomstmaten. Daarnaast zijn er vier groeperingen: leerlingmodel, expertmodel, personeelslasten en verevening. Hiervan hebben de eerste twee groeperingen twee categorieën en de laatste twee elk drie categorieën. Verder kijken we in ITS per regressievergelijking naar twee coëfficiënten (daarover hieronder meer). Dat betekent dat we $7 \times 2 \times 2 \times 2 + 7 \times 2 \times 3 \times 2 = 140$ ITS-hypothesen toetsen. Voor de DiD hebben we ook zeven uitkomsten, maar één groepering (verevening) en één coëfficiënt per regressievergelijking. Dat maakt $7 \times 1 \times 1 = 7$ hypothesen. We beschouwen deze tests als onderdeel van één familie van tests, zodat we $140 + 7 = 147$ tests uitvoeren. Door een Bonferronicorrectie toe te passen krijgen we een significantieniveau van afgerond $0,05/147 = 0,00034$.

Difference in differences

Aangezien we panel data hebben van de uitkomstmaten, ligt het voor de hand om de invloed van passend onderwijs te evalueren met een Difference in Differences design. Dit design is het makkelijkst uit te leggen in een situatie met twee groepen, waarvan één na een bepaalde periode een interventie ondergaat. Als de twee groepen in de pre-periode dezelfde trend hadden, dan wordt de trend van de controlegroep na de beleidsverandering gezien als de counterfactual voor die van de interventiegroep. Het verschil tussen de uitkomst van de interventiegroep in de post-periode met deze counterfactual kan gezien worden als het causale effect van de interventie.

Een probleem bij het toepassen van deze strategie voor het evalueren van de effecten van beleid is dat swv die in 2014 kozen voor bijvoorbeeld het schoolmodel geen duidelijke counterfactual hebben. Er zijn immers geen swv die na 2014 het nationaal beleid hebben voortgezet. Men zou swv die het leerlingmodel volgen als counterfactual groep kunnen aanwijzen. Dan zou het causale effect geïnterpreteerd moeten worden als het effect van kiezen voor een schoolmodel ten opzichte van een leerlingmodel. Maar in dat geval is onduidelijk waarom een gelijke pre-trend onder nationaal beleid aanleiding geeft om te denken dat beide groepen een zelfde trend zouden hebben gehad onder een leerlingmodel.

Voor de vereveningsopdracht ligt de situatie anders, omdat we daar kunnen aannemen dat de organisatiestructuur en het beleid van swv geen invloed hebben gehad op het aantal leerlingen in het niet-regulier onderwijs voor de invoering van passend onderwijs. Gegeven deze aanname geeft een vergelijkbare trend in de periode voor de interventie wel aanleiding om te

denken dat de post-trend in de controlegroep als counterfactual voor de interventiegroep kan doorgaan. Voor de groepering in type vereveningsopdracht voeren we daarom, onder deze aanname, een Difference in Differences analyse uit. We vergelijken hierbij steeds de groep samenwerkingsverbanden die moest bezuinigen bij de verevening met de groep waarvoor de rijksbijdragen ongeveer gelijk bleven.

De regressievergelijking die we gaan schatten ziet er als volgt uit:

$$y_{ist} = \alpha + \beta * interventie_s + \gamma * post_t + \delta(interventie * post)_{st} + \theta * leerlingkenmerken_{ist} + \lambda_s + \eta_t + \varepsilon_{ist}$$

In deze vergelijking staat y_{its} voor de onderwijsuitkomst van leerling i in samenwerkingsverband s in jaar t . $interventie_s$ geeft aan of een samenwerkingsverband hoort bij de negatieve vereningsgroep of bij de neutrale vereveningsgroep. De groep samenwerkingsverbanden met een hoge positieve vereveningsopdracht laten we buiten de analyse om het aantal testen te beperken en omdat we vooral geïnteresseerd zijn in *beperkingen* van de instroom in niet-regulier onderwijs. We vergelijken dus de groep samenwerkingsverband waarbij geen verschil is in de beschikbare middelen, met de groep samenwerkingsverbanden met een bezuinigingsopdracht. $post_t$ is een indicator voor de periode voor en na de invoering van passend onderwijs. Het eerste jaar van de interventie is weer 2014. $(interventie * post)_{st}$ is de interactie tussen deze twee, wat δ de parameter maakt waarin we geïnteresseerd zijn.

$leerlingkenmerken_{ist}$ zijn achtergrondvariabelen van leerlingen op individueel niveau, die we opnemen om de precisie van de schattingen te verhogen. Dit zijn geslacht, migratieachtergrond en opleiding ouders. λ_s en η_t zijn vectoren met dummies van samenwerkingsverbanden en jaren. Deze controleren tussen tijdconstante verschillen tussen samenwerkingsverbanden en voor verschillen door de tijd. Verder is ε_{ist} de error term. Voor een meer uitvoeriger bespreking van Difference in Differences regressiemodellen verwijzen we naar Angrist & Pischke (2009). De standaardfouten clusteren we net als bij ITS op het niveau van het swv.

Een andere belangrijke aanname voor Difference in Differences is de parallel trends aanname. Deze houdt in dat als er geen interventie was geweest, de interventiegroep dezelfde trend had gevolgd als de controlegroep. Deze aanname is niet direct te verifiëren, omdat er wel een interventie is geweest. Maar we kunnen wel vaststellen of de trends van de twee groepen vóór de interventie gelijk waren. Als dat zo is, dan geeft dat meer vertrouwen in de aanname dat de trend ook in de post-periode gelijk was geweest in een wereld waarin er geen interventie was geweest. Hoewel we aanvankelijk ook zouden kijken naar mogelijke effecten van grensverkeer (leerlingen die in een ander samenwerkingsverband naar school gaan dan het samenwerkingsverband waar ze toe zouden behoren op basis van woonplaats), is dit niet mogelijk omdat de toewijzing aan het samenwerkingsverband hiervoor onvoldoende betrouwbaar is.

4 Resultaten

4.1 Beschrijvende analyse

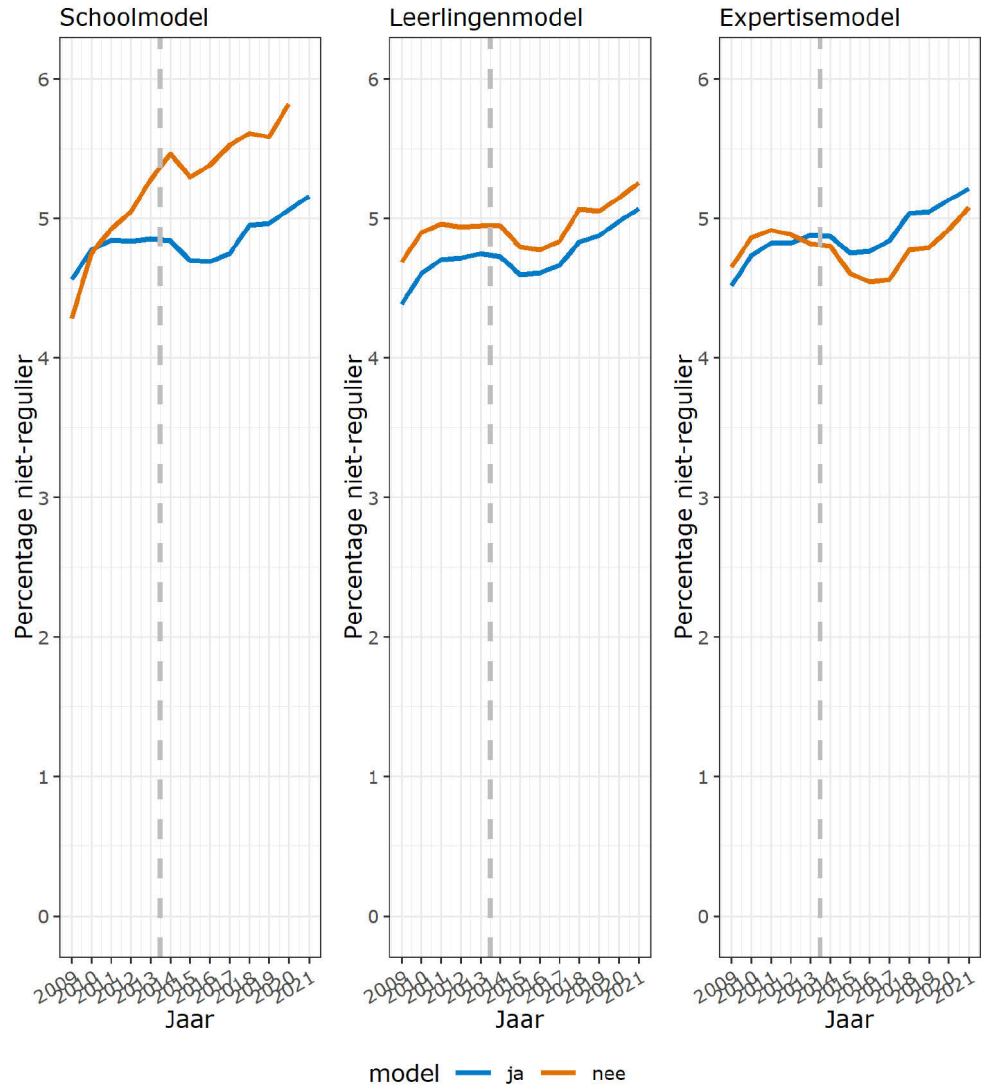
In bijlage I zijn de resultaten terug te vinden van de beschrijving van verschillen in beleids- en contextfactoren. In deze paragraaf zal de ontwikkeling sinds de invoering van passend onderwijs in 2014 op beschrijvende wijze in beeld worden gebracht. We kijken daartoe eerst naar beleidsverschillen volgens de drie modellen voor samenwerkingsverbanden en vervolgens naar de eerder beschreven drie niveau's van vereveningsopdrachten.

We beperken ons in de waargave van de beschrijvende grafieken tot zeven uitkomstmaten die in 3.2.2 aan bod komen.

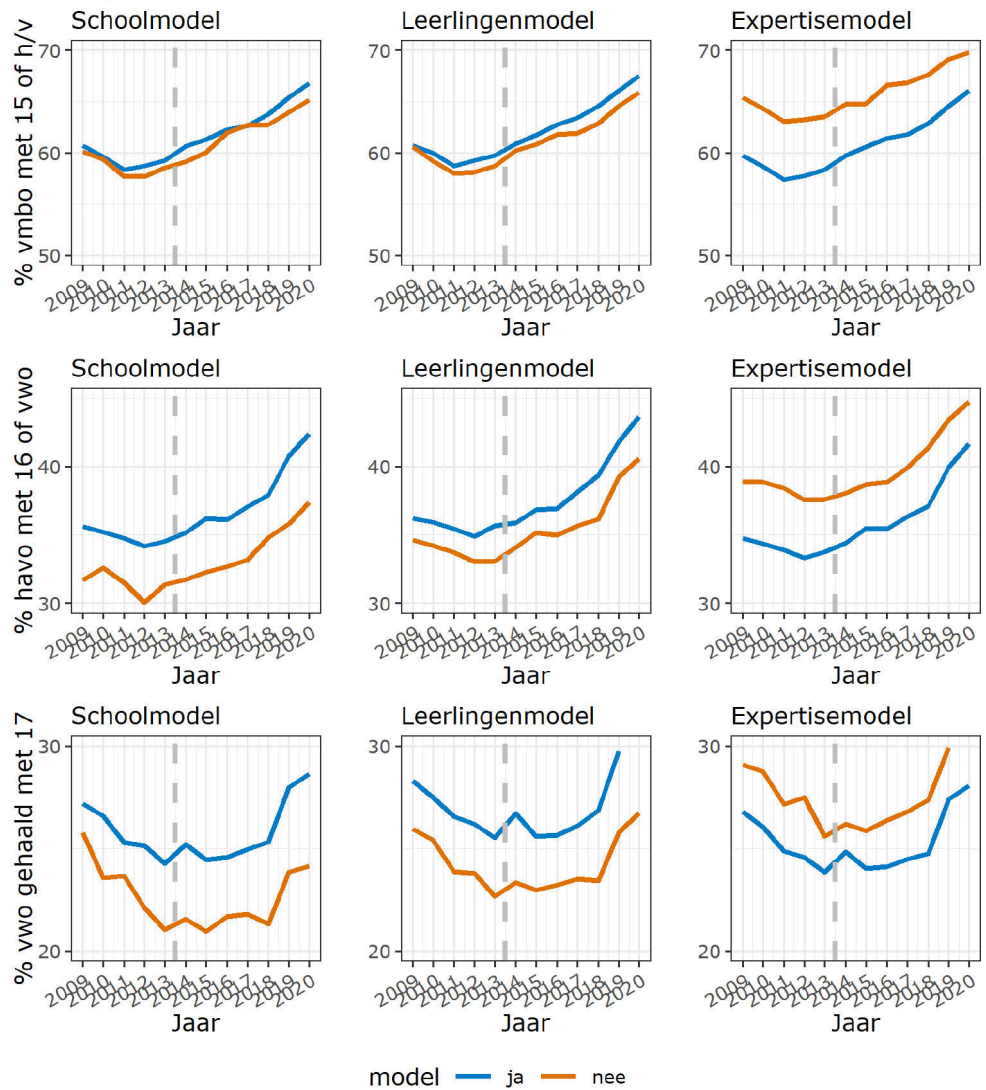
4.1.1 Beleidsverschillen

Wat betreft de drie modellen van beleidsverschillen zien we weinig verschillen op de gebieden instroom, uitstroom en het percentage leerlingen dat in het niet-regulier onderwijs zit. We zien dat de daling in het percentage leerling in niet-regulier onderwijs sinds de invoering van passend onderwijs groter is in de groep samenwerkingsverbanden die geen expertisemodel zegt te hanteren, maar deze daling is al ruim voor 2014 ingezet (zie Figuur 4.1).

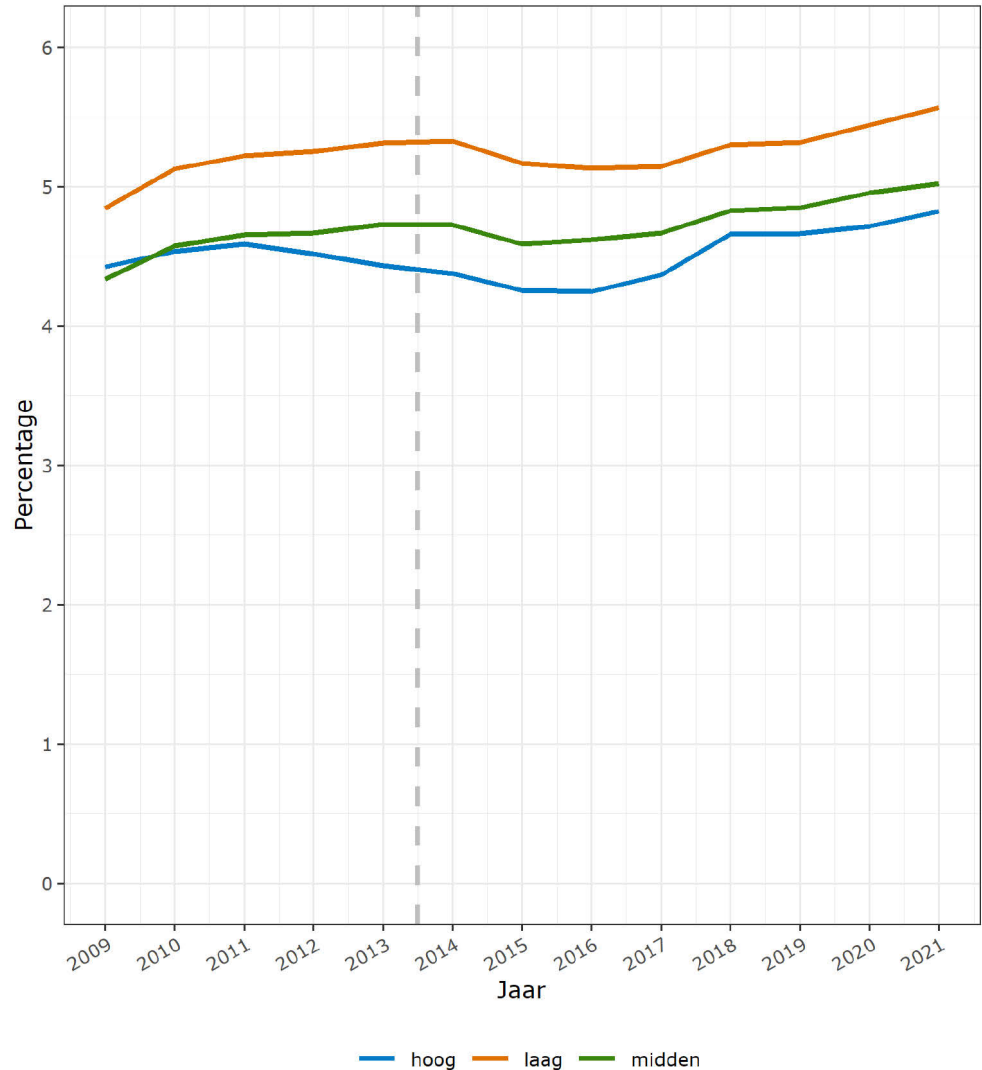
Figuur 4.1: Modellen van swv en aanwezigheid in niet-regulier onderwijs

Figuur 4.2: Diploma behaald of op meer theoretisch niveau, met leeftijd op 1 oktober per swv-model

Figuur 4.3: Leerlingen in niet-regulier per niveau personeelslasten

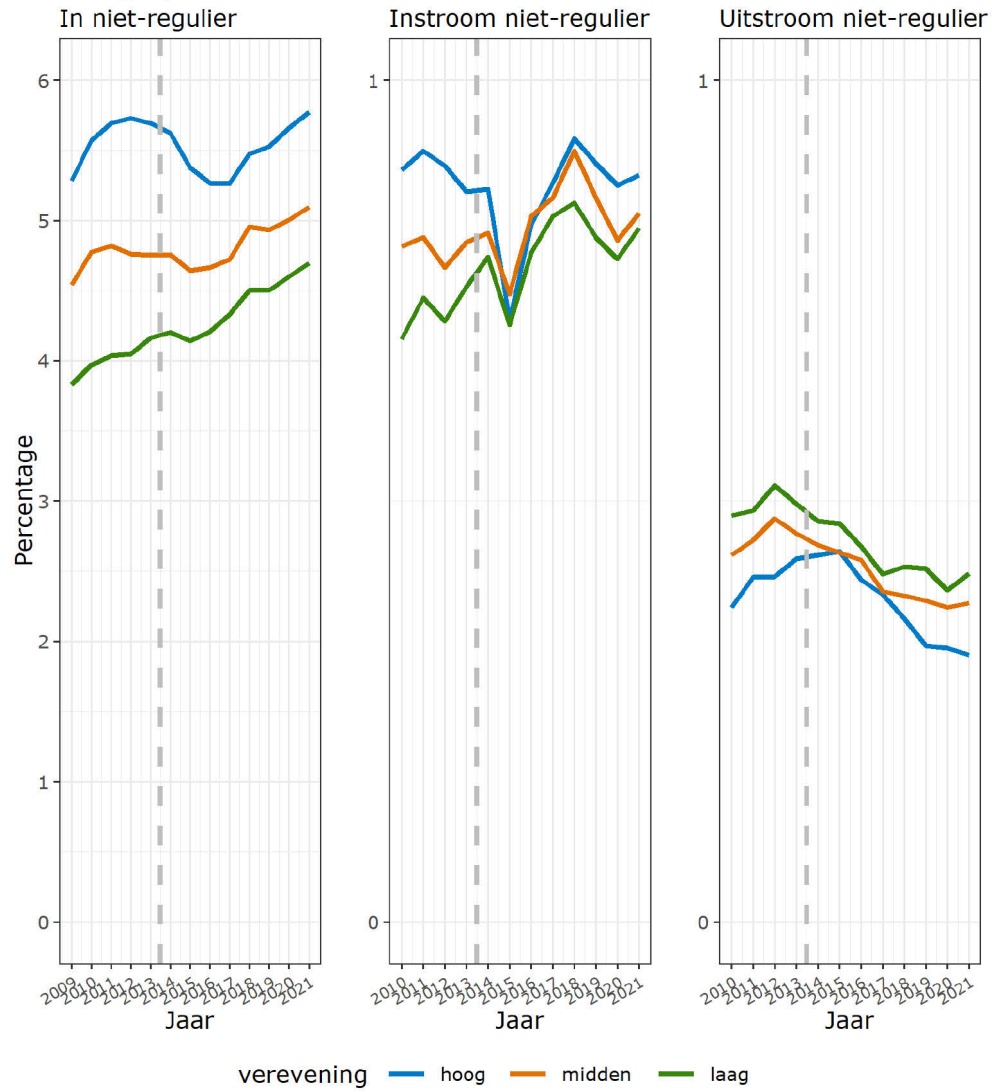
We kunnen samenwerkingsverbanden ook indelen op basis van hun vereveningsopdracht. Deze opdracht kan niet gezien worden als het gevolg van een beleidskeuze omdat de samenwerkingsverbanden deze opdracht meekregen bij hun oprichting. Wat betreft het percentage leerlingen in niet-regulier onderwijs zien we een interessante ontwikkeling als we uitsplitsen naar de soorten verevening conform de indeling van de Algemene Rekenkamer (2017). In de groep "hoog", die de grootste bezuinigingsopdracht heeft meegekregen (meer dan 10%), daalt het aantal leerlingen in het niet-reguliere onderwijs aanvankelijk ook het snelst. Maar rond 2017 komt deze daling tot stilstand en neemt ook voor deze groep samenwerkingsverbanden het aandeel leerlingen in niet-regulier weer toe, waarbij deze toename sterker is dan bij de andere twee groepen. Hierdoor komt de groep hoge verevening weer ongeveer uit op het niveau dat in 2012 was bereikt. Voor de middengroep is sprake van een stagnatie na 2014 die overgaat in een lichte stijging, terwijl de lage vereveningsgroep over de hele periode een gestage stijging laat zien.

De hoge vereveningsgroep is weer terug op het oude niveau van het aandeel leerlingen in niet-regulier. Als we de trends bekijken is er zeker geen sprake van convergentie tussen de vereveningsgroepen naar een gelijk aandeel leerlingen in niet-regulier onderwijs.

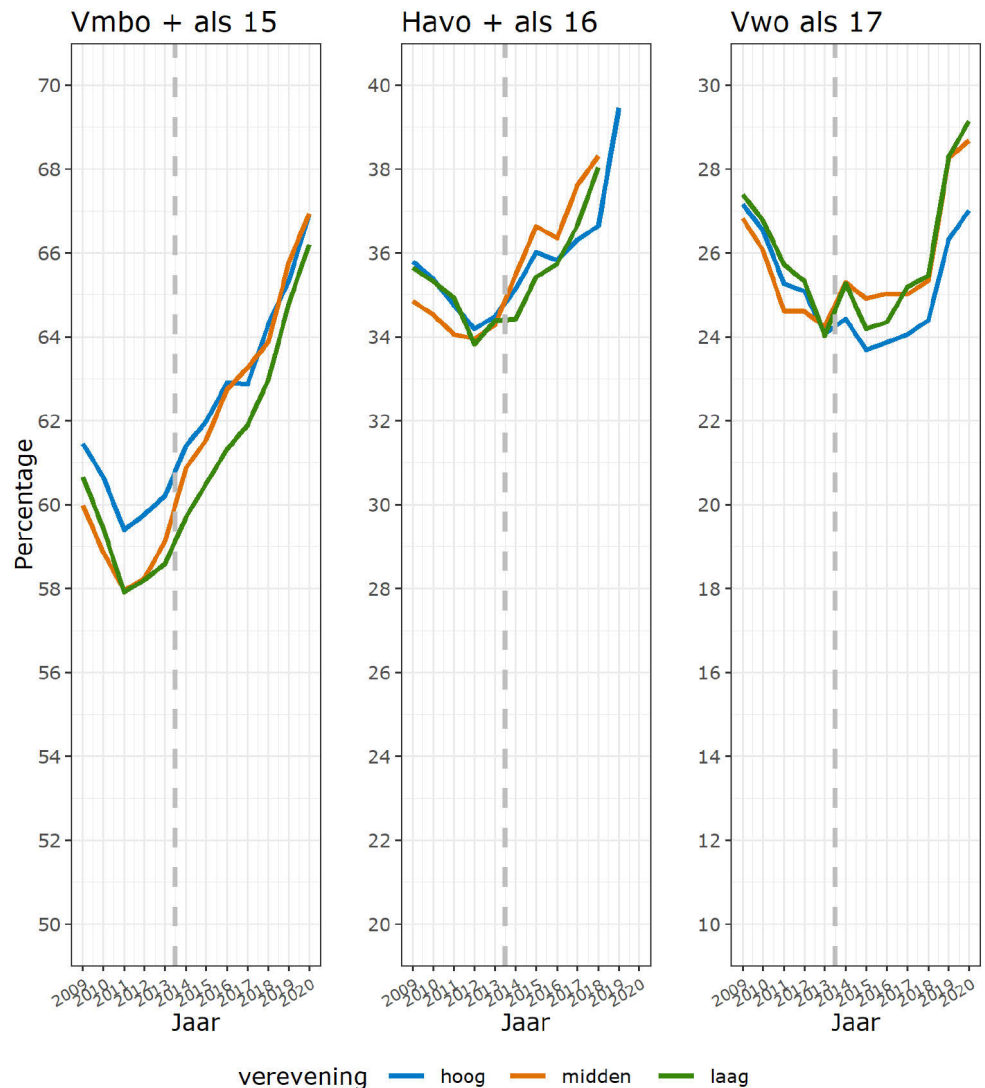
Interessant is om te bekijken hoe ze deze aanvankelijk reductie in niet-reguliere leerlingen hebben gerealiseerd: hebben ze de instroom beperkt of de uitstroom naar regulier onderwijs versneld? In de twee rechter panelen zien we dat samenwerkingsverbanden met een hoge vereveningsopdracht de uitstroom naar regulier maar heel licht hebben kunnen laten toenemen na 2014, waarna deze zelfs sneller daalde dan bij de andere twee groepen. Wat betreft de instroom zien we dat de hoge vereveningsgroep aanvankelijk een grote slag heeft gemaakt wat betreft het beperken van de instroom, ook in vergelijking met de andere twee groepen, maar dat vervolgens de instroom ook weer sterker is toegenomen dan bij de andere groepen.

Samenvattend lijkt het erop dat het beperken van de instroom in niet-regulier onderwijs beter van de grond is gekomen dan het versneld terugplaatsen van leerlingen in het regulier onderwijs. Voor beide mechanismen geldt echter dat ze niet tot een structurele verandering in het aandeel leerlingen in niet-regulier onderwijs hebben geleid. Er lijkt, met andere woorden, sprake te zijn geweest van een shock effect door de vereveningsopdracht bij scholen met een hoge bezuinigingsopdracht, maar deze lijkt geen lange-termijneffect te hebben gehad.

Figuur 4.4: Aanwezigheid, instroom en uitstroom niet-regulier per vereveningsopdracht

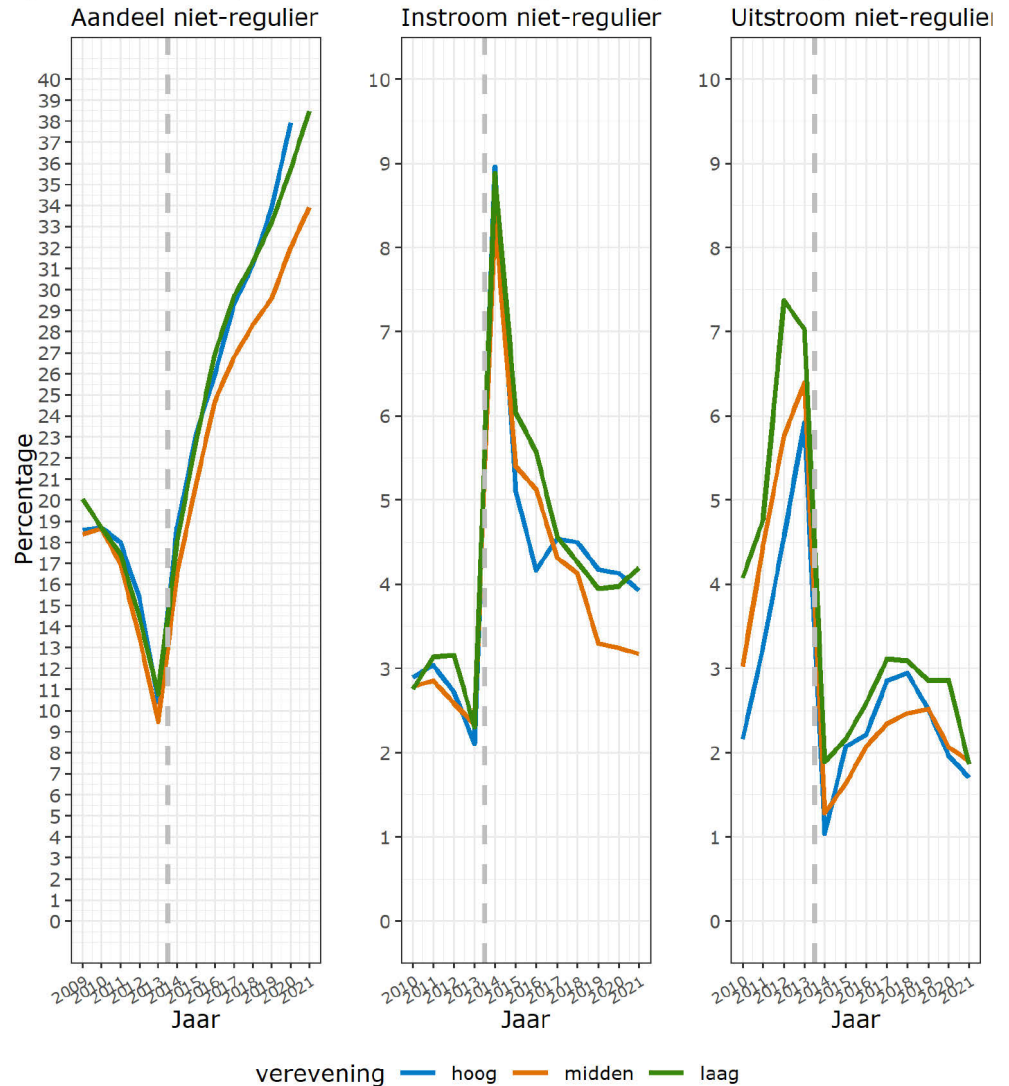

Figuur 4.5: Diploma behaald of een meer theoretisch niveau met leeftijd op 1 oktober

Voor een scherper beeld zoomen we in op leerlingen die in 2013 in het reguliere onderwijs verbleven met leerlinggebonden financiering (lgf). We kijken vervolgens in welke mate zij instromen in het niet-regulier onderwijs in de periode vanaf 2014 (figuur 4.6). We zien dat voor dit cohort geldt dat de instroom in niet-regulier niet verschilt in de groep samenwerkingsverbanden die moet bezuinigen ten opzichte van de de andere twee groepen.

Figuur 4.6: Aandeel, instroom en uitstroom Igf cohort per verevening

Hieronder geven we de resultaten van de ITS-analyse weer voor de drie hoofdmaten aanwezigheid in regulier onderwijs, instroom in niet-regulier onderwijs en uitstroom uit niet-regulier onderwijs. De uitkomstmaat rondom onderwijsplaatsing wijkt af van het beschrijvende deel, omdat we daar naar aanwezigheid in niet-regulier keken en in deze analyses kijken naar aanwezigheid in regulier. We zien een significant korte-termijneffect van 0,05% van alle leerlingen meer aanwezig in regulier onderwijs in de hoge vereveningsgroep. Het ITS-design suggereert dus een causaal effect, onder de aanname dat de pre-trend van de hoge vereveningsgroep een goede controletrend is voor de periode na de vereveningsopdracht. In de volgende paragraaf gebruiken we het difference in differences model om deze aanname in te ruilen voor de meer plausibele aanname dat de trend van de middelste vereveningsgroep als controle kan dienen voor de hoge vereveningsgroep.

Tabel 4.1: ITS voor effect verevening op percentage leerlingen in regulier

	hoge_verevening	SE_hoog	midden_verevening	SE_midden	lage_verevening	SE_laag
jaar_inscr	-0,0010	0,0003	0,0000	0,0003	-0,0010	0,0003
passend_onderwijs	0,0050*	0,0005	0,0020	0,0007	0,0010	0,0005
tijd_na_interventie	0,0010	0,0003	0,0000	0,0003	0,0000	0,0003
N	10.598.990		10.909.218		10.984.214	
R2	0,0		0,0		0,0	

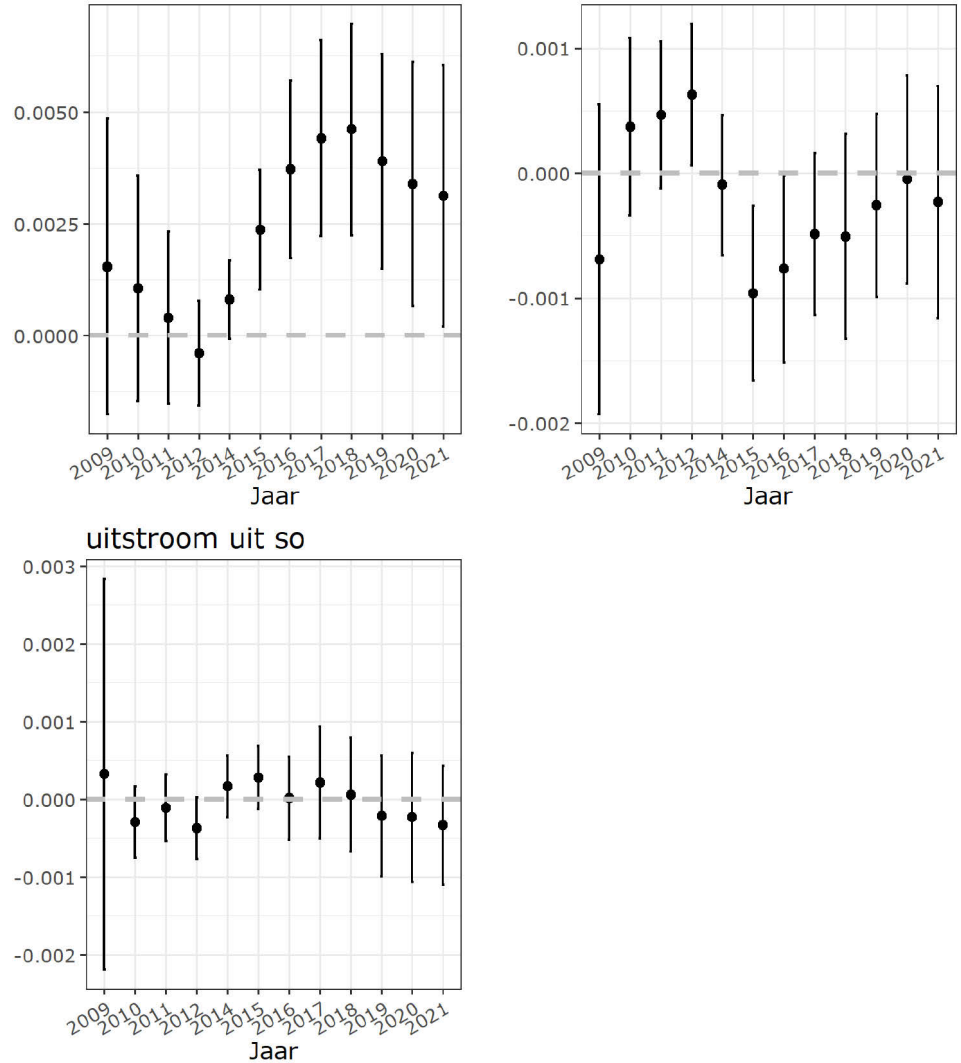
* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Regressietabellen voor de overige ITS-analyses met de modellen van swv (schoolmodel, leerlingenmodel, expertisemodel) en personeelslasten zijn opgenomen als bijlage II met voor iedere groep samenwerkingsverbanden een schatting. Hierin zijn ook robuustheidsanalyses opgenomen waarin het swv is vastgesteld op basis van de brinvest. Voor deze groeperingen moet bedacht worden dat zij zijn vastgesteld op basis van een uitvraag uit 2019 of financiële gegevens vanaf 2017 en dus niet per se correct zijn in de periode daarvoor.

4.3 Difference in Differences

De onderstaande event plot (figuur 4.8) laat zien dat er voor de uitkomsten "in regulier onderwijs" en "uitstroom uit niet-regulier" geen overtuigend bewijs is tegen de nulhypothese. Dit is anders voor de uitkomst "instroom in niet-regulier". Al voor de aanneming van de wet passend onderwijs door de tweede kamer op 15 maart 2012 is er voor deze uitkomst sprake van een significante afwijking, maar deze is omgekeerd aan de richting na de interventie. Het jaar 2013 is het referentiejaar, waardoor het niet voorkomt in de onderstaande plots.

Figuur 4.8: Eventplots interactie verevening en jaar naar uitkomstmaat in regulier

Voor de difference in differences-regressies die hieronder zijn uitgevoerd is steeds op leerlingniveau gecorrigeerd voor geslacht, migratieachtergrond en opleiding ouders.

Het effect voor de vereveningsopdracht bezuinigen op de aanwezigheid van leerlingen in het regulier onderwijs is volgens het difference in differences model ongeveer 0,003 ("post:interventie_pclln"). Dat wil zeggen dat er volgens het model 0,3% van alle leerlingen meer aanwezig zijn in het regulier onderwijs in de periode na de vereveningsopdracht (dus na 2013). Deze schatting is echter niet significant na correctie voor meervoudige hypothesetoetsing. Bovendien moeten voor deze resultaten de verregaande aannames voor het gebruik van het difference in differences model in deze situatie worden geaccepteerd. De resultaten verschillen overigens van die van het ITS-model omdat in het difference in differences model de trend van de interventiegroep na de interventie wordt vergeleken met die van de controlegroep, terwijl in ITS de extrapolatie van de pre-trend van een groep zijn eigen controletrend is in de periode na de interventie. Omdat de middengroep post-interventie ook een opgaande lijn vertoont wat betreft het aantal leerlingen in regulier onderwijs is

de schatting lager voor het DiD model.

Tabel 4.2: DiD coëfficiënten in_regulier

	schatting
geen_migratie_achtergrond	-0,0016
SE	0,0007
geslachtV	0,0369*
SE	0,0006
opl_oudersmax. mbo2	-0,0852*
SE	0,0026
opl_oudersmbo 3-4	-0,0296*
SE	0,0006
opl_oudersopleiding onbekend	-0,0285*
SE	0,0007
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0082*
SE	0,0006
post:interventie_pclln	0,0027
SE	0,0011
N	21.508.164
R2	0,0278
logLik	2.234.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Tabel 4.3: DiD coëfficiënten instroom_in_so

	schatting
geen_migratie_achtergrond	-0,0009
SE	0,0003
geslachtV	-0,0044*
SE	0,0001
opl_oudersmax. mbo2	0,0133*
SE	0,0005
opl_oudersmbo 3-4	0,0047*
SE	0,0001
opl_oudersopleiding onbekend	0,0035*
SE	0,0001
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	-0,0015*
SE	0,0001
post:interventie_pclln	-0,0006
SE	0,0002
N	21.508.164
R2	0,0046
logLik	21.540.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Tabel 4.4: DiD coëfficiënten uitstroom_uit_so

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,0000
SE	0,0001
geslachtV	-0,0023*
SE	0,0003
opl_oudersmax. mbo2	0,0056*
SE	0,0008
opl_oudersmbo 3-4	0,0021*
SE	0,0003
opl_oudersopleiding onbekend	0,0010*
SE	0,0002
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	-0,0009*
SE	0,0002
post:interventie_pclln	0,0001
SE	0,0002
N	21.508.164
R2	0,0066
logLik	29.720.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Noot: De regressietabellen voor de overige vier uitkomsten zijn opgenomen als bijlage III.

Noot 2: * als p-waarde kleiner dan 0,00034

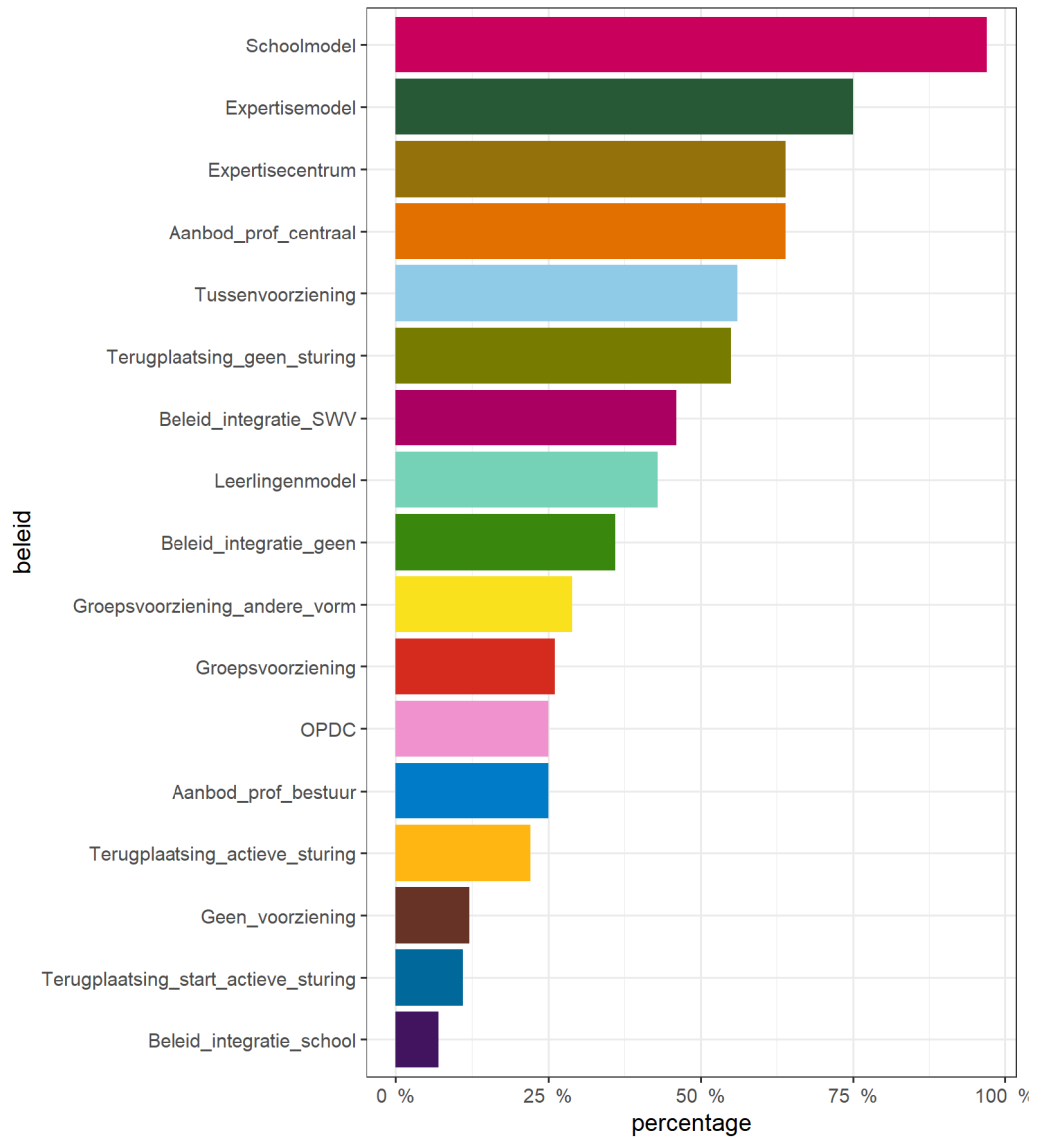
5 Literatuur

- Aarsen, E. van, Weijers, S., Walraven, M. & Bomhof, M. (2017). *Monitor samenwerkingsverbanden 2016. De voortgang van passend onderwijs volgens swv-directeuren*. Utrecht: Oberon
- Aarsen, E. van, Suijkerbuijk, A., Van Eck, P., Weijers, S., Walraven, M. (2018). *Monitor samenwerkingsverbanden 2018. De voortgang van passend onderwijs in 2018 volgens leidinggevenden*. Utrecht: Oberon
- Algemene Rekenkamer (2017). *Resultaten van het verantwoordingsonderzoek in 2016 bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen*. Den Haag: Algemene rekenkamer
- Algemene Rekenkamer (2017). *Toelichting databestanden passend onderwijs*. Den Haag: Algemene rekenkamer
- Angrist, J. D., & Pischke Jörn-Steffen. (2009). *Mostly harmless econometrics : an empiricist's companion*. Princeton University Press.
- Inspectie van het Onderwijs. (2018). *Bevindingen vragenlijst doorzettingmacht*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs
- Inspectie van het Onderwijs. (2018). *Zicht op de besteding voor de middelen voor passend onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs
- Inspectie van het Onderwijs. (2020). *Governance bij Samenwerkingsverbanden passend Onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het onderwijs
- Ledoux, G., & Waslander, S. (2018). *Stand van zaken Evaluatie Passend Onderwijs Deel 4: Governance in de samenwerkingsverbanden*. Amsterdam: Kohnstamm Instituut.
- Turner, S. L., Karahalios, A., Forbes, A. B., Taljaard, M., Grimshaw, J. M., & McKenzie, J. E. (2021). Comparison of six statistical methods for interrupted time series studies: empirical evaluation of 190 published series. *Bmc Medical Research Methodology*, 21(1). <https://doi.org/10.1186/s12874-021-01306-w>

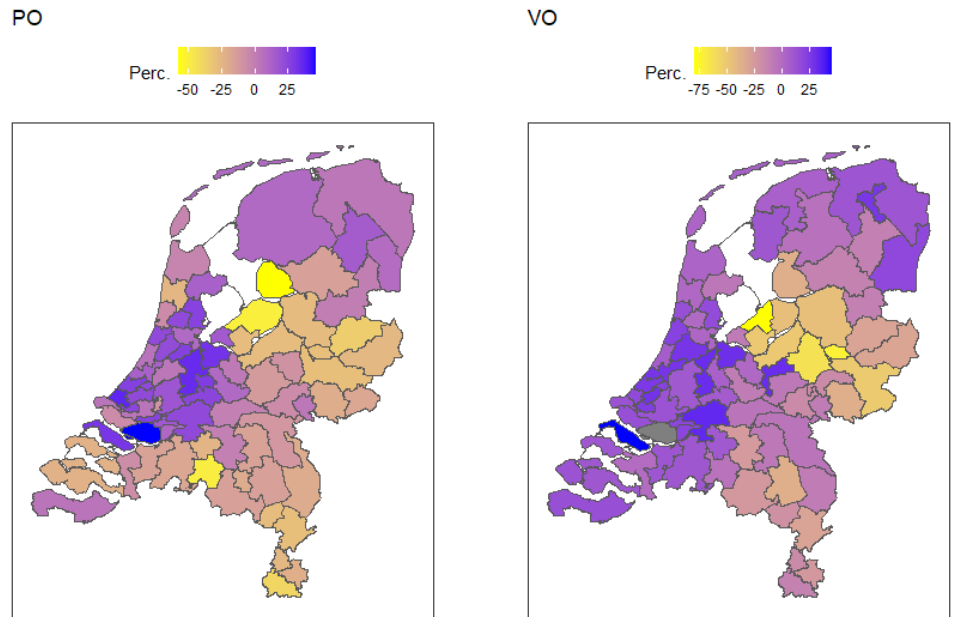
1 Bijlage I

Hieronder geven we de weergave van de verschillen in context- en beleid weer.

Figuur 2: Eigenschappen van samenwerkingsverbanden

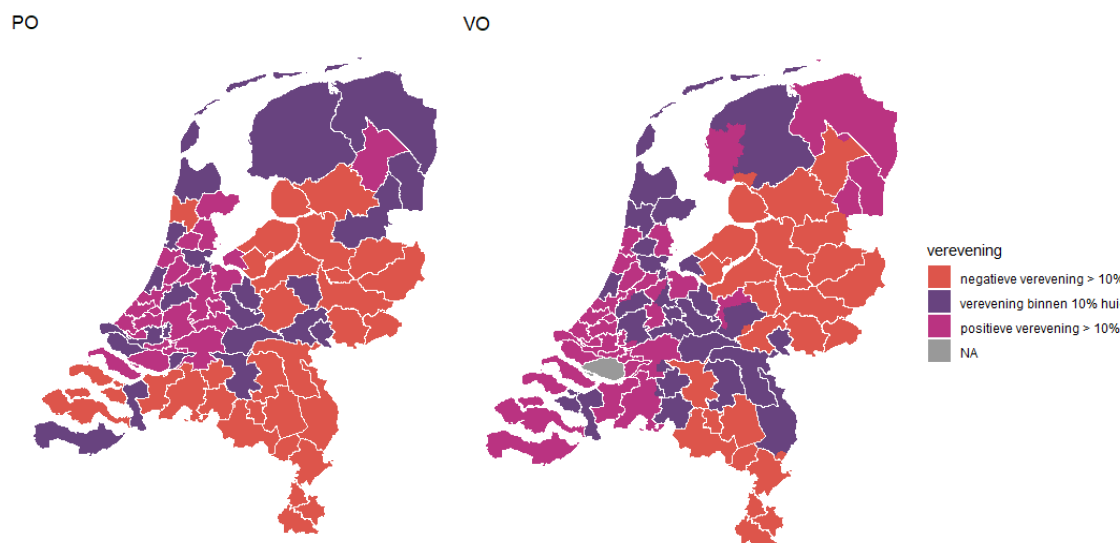

Figuur 3a: vereveningsopdracht uitgedrukt in percentage van het totale budget

Noot: Databestand swv (17 mei 2017, Algemene rekenkamer, 2017)

Figuur 3b: verevening uitgedrukt in negatief, neutraal en positief

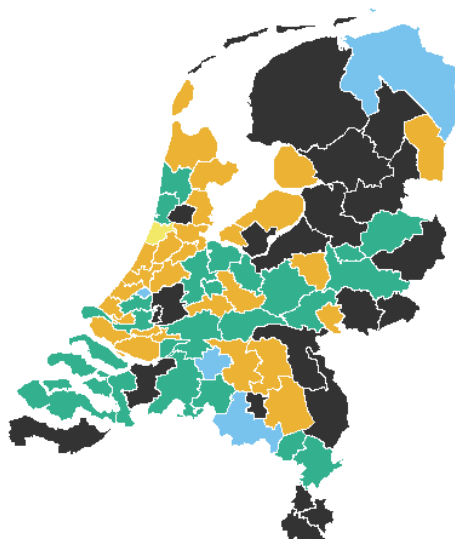

Noot: databestand Algemene Rekenkamer (2017)

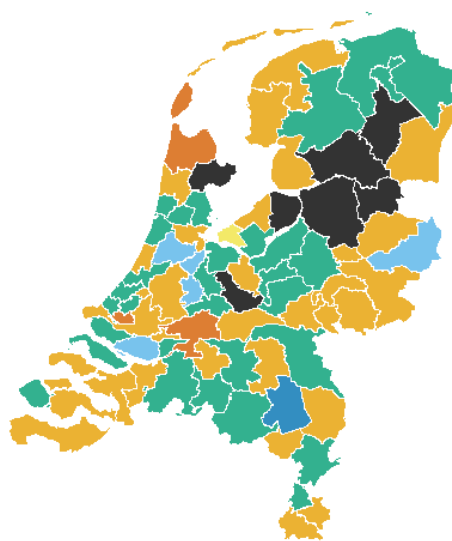
Het VO samenwerkingsverbans VO2815 ontstond nog niet op het moment van vaststelling van de verevening, zodoende heeft deze geen waarden

Figuur 3c: gehanteerde model voor verdeling van middelen

PO

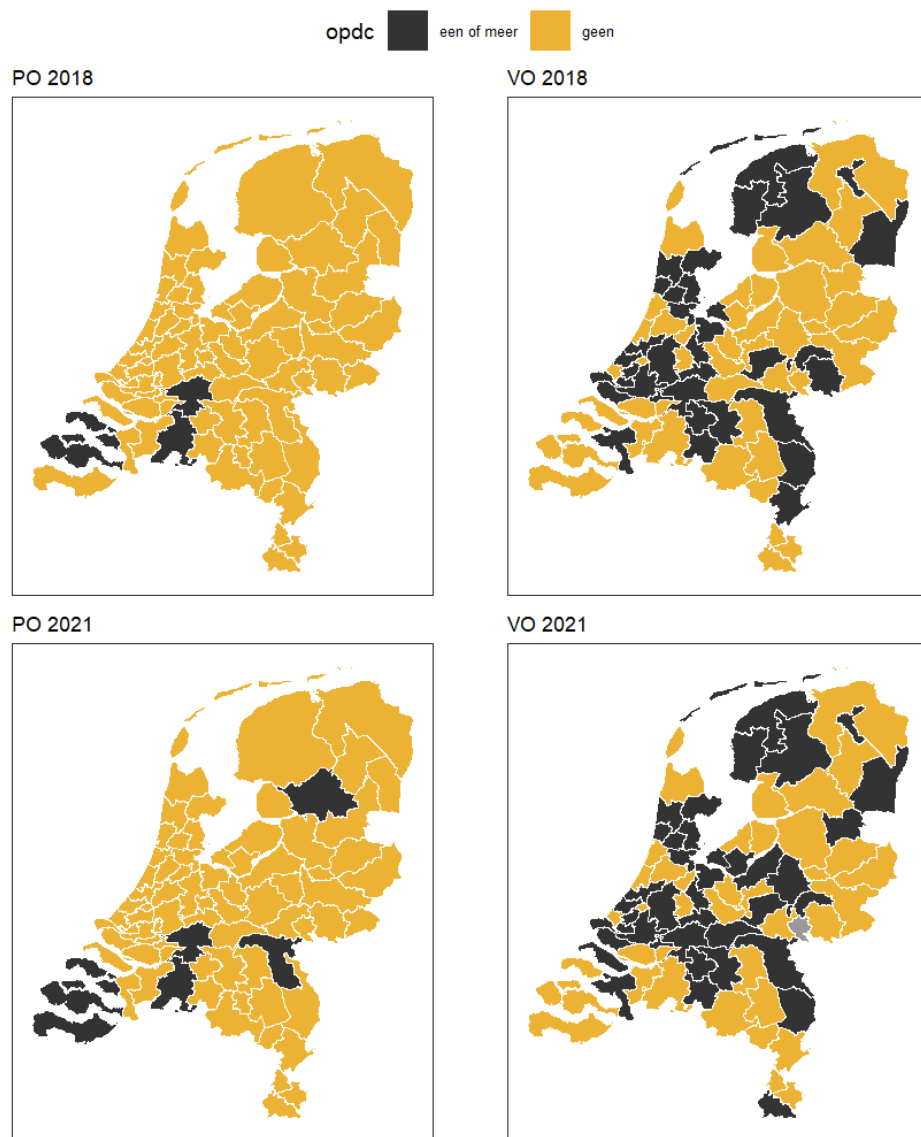
VO

- model
- Schoolmodel
 - Schoolmodel en expertisemodel
 - Schoolmodel en leerlingenmodel
 - Hybride
 - Onbekend
 - Leerlingenmodel
 - Expertisemodel en leerlingenmodel

Data-analyse ondersteuningsplannen samenwerkingsverbanden 2019

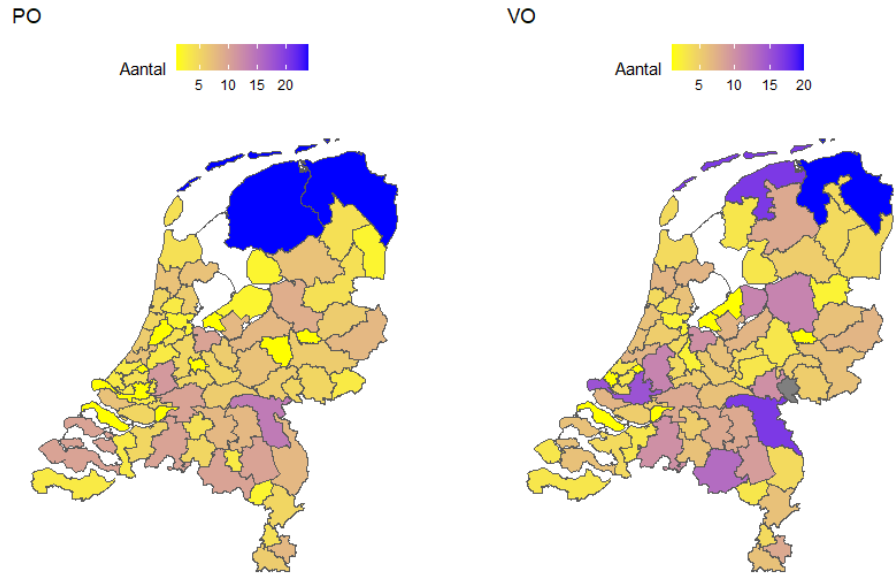
Figuur 3d:
Overzicht van samenwerkingsverbanden met één opdc of meer 2018 en 2021.

Data DUO (2018, 2021)

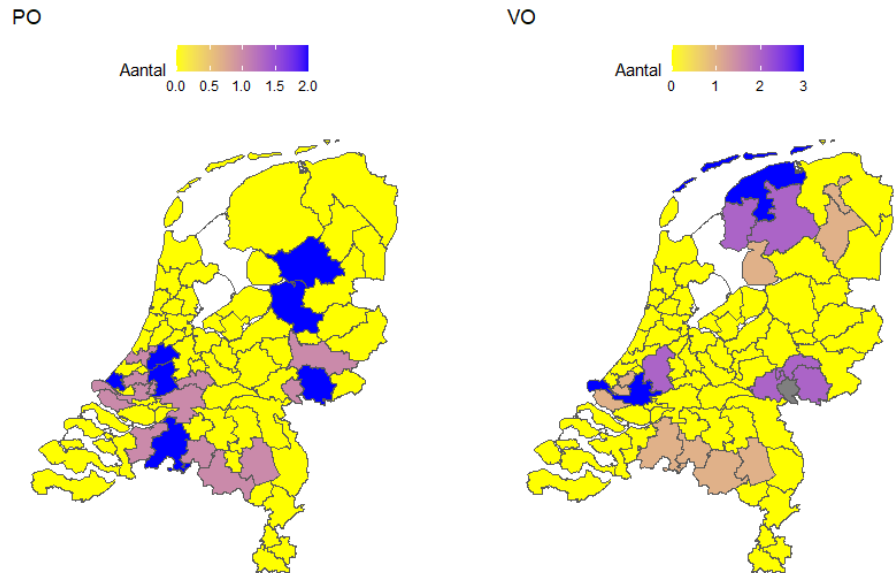
Tussen 2018 en 2021 nam het aantal samenwerkingsverbanden po met minimaal één opdc toe van 3 naar 6. En in het vo nam dit aantal toe van 29 naar 38 samenwerkingsverbanden

Figuur 3f: Aantal gemeenten per samenwerkingsverband - 2021

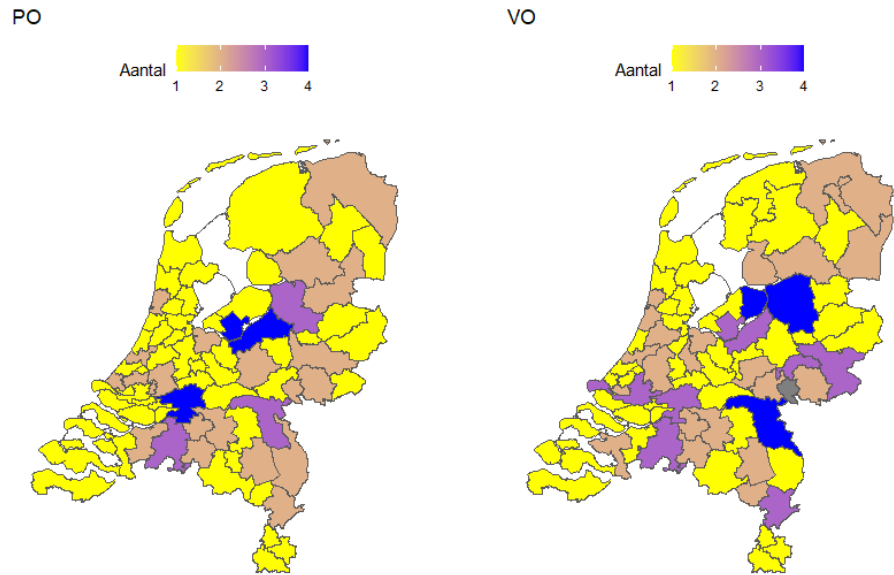
Databestand wetten.nl

Figuur 3g: Aantal gemeenten per samenwerkingsverband dat ook onder ander samenwerkingsverband valt - 2021

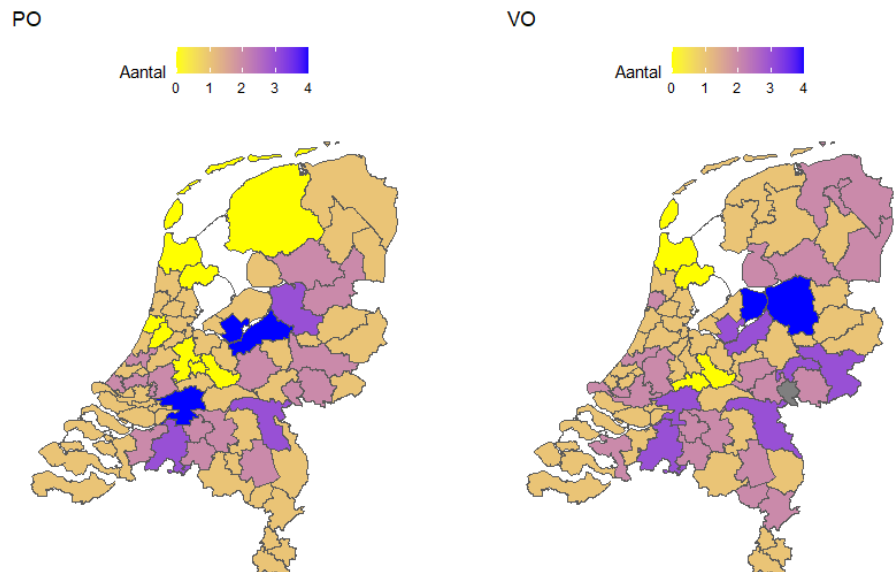
Databestand wetten.nl

Figuur 3h: Aantal jeugdzorgregio's per samenwerkingsverband- 2017

Databestand vng.nl

Figuur 3i: Aantal jeugdzorgregio's per samenwerkingsverband dat ook onder ander samenwerkingsverband valt- 2017

Databestand vng.nl

Figuur 3j: Governance inrichting -2019

Groep A = alleen schoolbestuurders in het intern toezicht

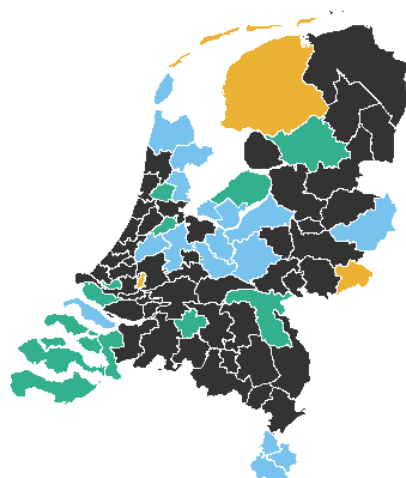
Groep B = een onafhankelijk lid in het intern toezicht

Groep C = een onafhankelijk voorzitter (en soms ook een onafhankelijk lid erbij) in het intern toezicht

Groep D = alleen onafhankelijke leden in het intern toezicht (dus externen en geen aangesloten schoolbestuurders).

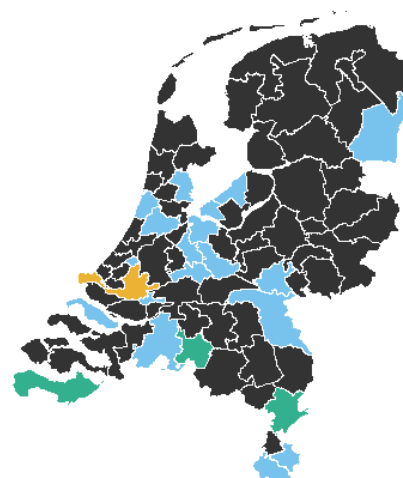
PO

groep A B C D

VO

groep A B C D

Noot: data themaonderzoek Ivho (2020)

2

Bijlage II

Hieronder geven we tabellen met daarin de resultaten van de ITS-analyse weer.

Tabel 4.5: Geen leerlingmodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_insch	-0,0006	0,0011*	0,0009*	0,0598*	-0,0048*	-0,0042*	-0,0082*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0047	0,0012	0,0010	0,0010
passend_onderwijs	0,0028*	-0,0013*	-0,0007*	0,2659*	0,0370*	0,0219*	0,0430*
SE	0,0004	0,0002	0,0001	0,0257	0,0031	0,0032	0,0027
tijd_na_interventie	-0,0000	-0,0010*	-0,0010*	-0,1503*	0,0047*	0,0055*	-0,0034
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0056	0,0010	0,0012	0,0009
N	18.376.176	18.376.176	18.376.176	1.509.385	1.322.237	967.107	584.569
R2	0,0000	0,0002	0,0002	0,1326	0,0008	0,0005	0,0032
logLik	2.022.950,2989	18.586.663,9582	25.777.967,4853	-	-	-	-
				888.392,9015	928.857,1490	655.535,5661	321.826,9017

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.6: Leerlingmodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_insch	-0,0008*	0,0010*	0,0011*	0,0589*	-0,0027	-0,0022	-0,0068*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0045	0,0010	0,0007	0,0009
passend_onderwijs	0,0029*	-0,0012*	-0,0012*	0,2316*	0,0293*	0,0135*	0,0473*
SE	0,0005	0,0002	0,0002	0,0231	0,0028	0,0030	0,0039
tijd_na_interventie	0,0002	-0,0009*	-0,0012*	-0,1523*	0,0050*	0,0058*	-0,0054*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0066	0,0013	0,0010	0,0009
N	14.134.267	14.134.267	14.134.267	952.610	1.309.458	980.271	596.977
R2	0,0001	0,0002	0,0002	0,1512	0,0012	0,0008	0,0029
logLik	1.852.976,1967	14.336.027,1008	18.443.966,1651	-	-	-	-
				529.879,4728	912.464,7090	677.688,3260	351.554,8302

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.7: Geen expertisemodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_insch	-0,0004	0,0012*	0,0006*	0,0614*	-0,0048	-0,0039	-0,0082*
SE	0,0002	0,0001	0,0002	0,0072	0,0016	0,0011	0,0014
passend_onderwijs	0,0037*	-0,0019*	-0,0005	0,2788*	0,0334*	0,0162*	0,0439*
SE	0,0005	0,0002	0,0002	0,0424	0,0052	0,0034	0,0057
tijd_na_interventie	-0,0002	-0,0010*	-0,0007*	-0,1549*	0,0045	0,0054	-0,0037
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0073	0,0017	0,0018	0,0014
N	9.225.296	9.225.296	9.225.296	900.263	436.121	308.544	180.461
R2	0,0000	0,0002	0,0002	0,1417	0,0006	0,0003	0,0032
logLik	1.157.804,5254	9.806.121,9528	14.496.694,4400	-	-	-	-
				519.394,5102	295.026,6970	216.509,5955	107.315,8112

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.8: Expertisemodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0008*	0,0011*	0,0011*	0,0582*	-0,0036*	-0,0030*	-0,0073*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0032	0,0009	0,0007	0,0007
passend_onderwijs	0,0025*	-0,0011*	-0,0011*	0,2377*	0,0330*	0,0179*	0,0454*
SE	0,0004	0,0002	0,0002	0,0154	0,0023	0,0026	0,0026
tijd_na_interventie	0,0002	-0,0010*	-0,0012*	-0,1488*	0,0049*	0,0057*	-0,0046*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0051	0,0009	0,0008	0,0007
N	23.285.147	23.285.147	23.285.147	1.561.732	2.195.574	1.638.834	1.001.085
R2	0,0001	0,0002	0,0002	0,1377	0,0011	0,0007	0,0031
logLik	2.714.902,9697	23.147.661,4067	30.118.254,9057	-900.864,6367	-1.544.398,6168	-1.116.465,3826	-566.782,3095

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.9: Lage personeelslasten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0011*	0,0011*	0,0012*	0,0663*	-0,0030	-0,0028	-0,0070*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0070	0,0013	0,0010	0,0010
passend_onderwijs	0,0026*	-0,0012*	-0,0011*	0,2062*	0,0350*	0,0180*	0,0446*
SE	0,0005	0,0002	0,0002	0,0205	0,0032	0,0032	0,0035
tijd_na_interventie	0,0006	-0,0010*	-0,0014*	-0,1604*	0,0040	0,0053*	-0,0048*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0070	0,0011	0,0012	0,0009
N	12.384.172	12.384.172	12.384.172	788.283	1.259.566	929.933	566.054
R2	0,0000	0,0002	0,0003	0,1605	0,0012	0,0007	0,0030
logLik	1.021.234,5246	12.020.273,0063	15.476.055,1029	-424.211,9384	-882.539,2629	-635.568,1064	-322.077,7316

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.10: Matige personeelslasten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0009	0,0010*	0,0011*	0,0583*	-0,0048*	-0,0035*	-0,0080*
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0057	0,0009	0,0008	0,0009
passend_onderwijs	0,0024*	-0,0012*	-0,0012*	0,2831*	0,0309*	0,0183*	0,0471*
SE	0,0006	0,0002	0,0003	0,0472	0,0032	0,0039	0,0043
tijd_na_interventie	0,0003	-0,0009*	-0,0013*	-0,1589*	0,0057*	0,0055*	-0,0042*
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0069	0,0014	0,0014	0,0009
N	9.767.506	9.767.506	9.767.506	650.758	925.161	686.687	414.484
R2	0,0001	0,0002	0,0002	0,1738	0,0007	0,0005	0,0032
logLik	1.303.627,0737	9.922.099,2867	12.609.985,1788	-346.824,3112	-644.699,9621	-473.319,1979	-238.384,7832

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.11: Hoge personeelkosten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vm_bo_h	zest_hav_o_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	0,0000	0,0012*	0,0005*	0,0550*	-0,0032	-0,0034	-0,0081*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0040	0,0018	0,0019	0,0022
passend_onderwijs	0,0036*	-0,0016*	-0,0004*	0,2701*	0,0329*	0,0179	0,0466*
SE	0,0006	0,0002	0,0001	0,0256	0,0065	0,0060	0,0051
tijd_na_interventie	-0,0008	-0,0011*	-0,0005*	-0,1391*	0,0046	0,0070*	-0,0033
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0065	0,0022	0,0016	0,0023
N	10.103.886	10.103.886	10.103.886	1.022.954	393.337	291.280	176.799
R2	0,0001	0,0002	0,0001	0,1100	0,0011	0,0009	0,0028
logLik	1.556.235,5701	10.821.356,0319	16.852.573,0717	-	-	-	-
				635.702,562	275.735,1546	198.888,6126	101.248,9742

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Hieronder volgen robuustheidsanalyses waar swv op basis van brinvest is vastgesteld.

Tabel 4.12: Geen leerlingmodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vm_bo_h	zest_hav_o_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0006	0,0011*	0,0009*	0,0598*	-0,0043	-0,0040*	-0,0083*
SE	0,0003	0,0001	0,0001	0,0047	0,0013	0,0011	0,0010
passend_onderwijs	0,0029*	-0,0013*	-0,0007*	0,2655*	0,0361*	0,0237*	0,0451*
SE	0,0005	0,0002	0,0002	0,0258	0,0031	0,0031	0,0029
tijd_na_interventie	-0,0000	-0,0010*	-0,0010*	-0,1502*	0,0043*	0,0051*	-0,0034*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0057	0,0011	0,0012	0,0009
N	18.346.486	18.346.486	18.346.486	1.513.403	1.313.344	963.582	584.066
R2	0,0000	0,0002	0,0002	0,1323	0,0008	0,0005	0,0032
logLik	2.174.376,3760	18.565.740,3536	25.668.506,4858	-	-	-	-
				891.398,6198	923.454,3000	653.159,2530	321.130,8680

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.13: Leerlingmodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vm_bo_h	zest_hav_o_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0008	0,0011*	0,0011*	0,0588*	-0,0032	-0,0024	-0,0067*
SE	0,0003	0,0001	0,0001	0,0045	0,0010	0,0007	0,0009
passend_onderwijs	0,0028*	-0,0012*	-0,0011*	0,2316*	0,0302*	0,0119	0,0451*
SE	0,0006	0,0002	0,0002	0,0232	0,0030	0,0035	0,0043
tijd_na_interventie	0,0002	-0,0010*	-0,0012*	-0,1521*	0,0054*	0,0063*	-0,0053*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0066	0,0012	0,0011	0,0009
N	14.234.765	14.234.765	14.234.765	953.801	1.323.270	987.716	599.936
R2	0,0000	0,0002	0,0002	0,1512	0,0012	0,0008	0,0029
logLik	1.695.014,2608	14.424.879,0863	18.641.109,7194	-	-	-	-
				530.622,2098	921.459,1100	682.575,5592	353.329,5801

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.14: Geen expertisemodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0004	0,0012*	0,0006*	0,0615*	-0,0049*	-0,0037	-0,0078*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0071	0,0013	0,0011	0,0014
passend_onderwijs	0,0038*	-0,0019*	-0,0005	0,2784*	0,0334*	0,0170*	0,0416*
SE	0,0006	0,0002	0,0002	0,0424	0,0055	0,0029	0,0052
tijd_na_interventie	-0,0000	-0,0010*	-0,0007*	-0,1549*	0,0047	0,0050	-0,0036
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0074	0,0016	0,0019	0,0013
N	9.175.187	9.175.187	9.175.187	903.705	424.949	299.044	174.093
R2	0,0000	0,0002	0,0002	0,1415	0,0006	0,0003	0,0030
logLik	1.195.911,6722	9.807.299,6259	14.438.493,2645	-	-	-	-
				521.547,8609	289.021,8545	208.526,9182	101.070,3552

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.15: Expertisemodel

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0008	0,0011*	0,0011*	0,0581*	-0,0035*	-0,0031*	-0,0074*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0032	0,0009	0,0007	0,0007
passend_onderwijs	0,0025*	-0,0011*	-0,0011*	0,2375*	0,0330*	0,0178*	0,0458*
SE	0,0005	0,0002	0,0002	0,0156	0,0024	0,0027	0,0029
tijd_na_interventie	0,0001	-0,0010*	-0,0012*	-0,1486*	0,0049*	0,0059*	-0,0045*
SE	0,0003	0,0001	0,0001	0,0052	0,0009	0,0009	0,0007
N	23.406.064	23.406.064	23.406.064	1.563.499	2.211.665	1.652.254	1.009.909
R2	0,0001	0,0002	0,0002	0,1376	0,0011	0,0007	0,0031
logLik	2.675.500,4026	23.221.830,8045	30.281.432,3030	-	-	-	-
				902.506,3538	1.554.660,3568	1.127.390,8233	574.412,6322

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.16: Lage personeelslasten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0011	0,0011*	0,0012*	0,0663*	-0,0033	-0,0028	-0,0068*
SE	0,0003	0,0001	0,0002	0,0070	0,0014	0,0010	0,0010
passend_onderwijs	0,0025*	-0,0013*	-0,0010*	0,2058*	0,0350*	0,0169*	0,0443*
SE	0,0006	0,0002	0,0002	0,0206	0,0033	0,0028	0,0038
tijd_na_interventie	0,0008	-0,0010*	-0,0014*	-0,1603*	0,0044*	0,0053*	-0,0052*
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0069	0,0011	0,0012	0,0009
N	12.437.667	12.437.667	12.437.667	790.562	1.262.015	934.296	570.523
R2	0,0000	0,0002	0,0003	0,1605	0,0011	0,0006	0,0031
logLik	944.984,1669	12.008.319,1049	15.525.391,2693	-	-	-	-
				425.519,4955	884.235,1475	639.465,9187	325.800,3051

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.17: Matige personeelslasten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	-0,0008	0,0010*	0,0011*	0,0582*	-0,0046*	-0,0036*	-0,0082*
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0058	0,0010	0,0008	0,0010
passend_onderwijs	0,0025	-0,0011*	-0,0012*	0,2827*	0,0322*	0,0194*	0,0467*
SE	0,0007	0,0002	0,0003	0,0476	0,0029	0,0047	0,0045
tijd_na_interventie	0,0002	-0,0009*	-0,0013*	-0,1587*	0,0054	0,0060*	-0,0037*
SE	0,0004	0,0001	0,0002	0,0071	0,0016	0,0014	0,0009
N	9.830.724	9.830.724	9.830.724	652.969	937.653	693.496	416.808
R2	0,0001	0,0002	0,0002	0,1735	0,0008	0,0006	0,0031
logLik	1.342.554,6457	9.961.492,7347	12.663.503,5922	-	-	-	-
				348.361,7817	653.790,5787	477.021,4934	238.577,4704

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.18: Hoge personeelslasten

	in_reguler	instroom_in_so	uitstroom_uit_s_o	toets_bekend_po	vijft_vmbo_h	zest_havo_h	zev_vwo_h
jaar_inscr	0,0000	0,0012*	0,0005*	0,0550*	-0,0027	-0,0032	-0,0083*
SE	0,0002	0,0001	0,0001	0,0041	0,0017	0,0018	0,0021
passend_onderwijs	0,0036*	-0,0016*	-0,0004*	0,2701*	0,0299*	0,0188	0,0473*
SE	0,0007	0,0003	0,0001	0,0258	0,0073	0,0071	0,0063
tijd_na_interventie	-0,0009	-0,0011*	-0,0005*	-0,1390*	0,0041	0,0060*	-0,0036
SE	0,0003	0,0001	0,0001	0,0065	0,0017	0,0014	0,0024
N	10.081.491	10.081.491	10.081.491	1.023.673	388.151	288.568	176.131
R2	0,0001	0,0002	0,0001	0,1098	0,0010	0,0008	0,0030
logLik	1.589.697,4808	10.894.857,6296	16.938.173,4768	-	-	-	-
				636.553,1331	271.942,6137	197.329,7259	100.821,5885

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Bijlage III

Hieronder geven we de resultaten van de DiD-regressie weer.

Tabel 4.19: DiD coëfficiënten resultaat eindtoets geregistreerd

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,0130*
SE	0,0032
geslachtV	0,0153*
SE	0,0008
opl_oudersmax. mbo2	-0,0599*
SE	0,0036
opl_oudersmbo 3-4	-0,0176*
SE	0,0015
opl_oudersopleiding onbekend	-0,0209*
SE	0,0027
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0022
SE	0,0022
post:interventie_pclln	-0,0136
SE	0,0366
N	1.707.425
R2	0,4984
logLik	-498.500,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.20: DiD coëfficiënten in schooljaar van 15-jarige leeftijd (okt) vmbo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,1380*
SE	0,0059
geslachtV	0,0974*
SE	0,0022
opl_oudersmax. mbo2	-0,3151*
SE	0,0058
opl_oudersmbo 3-4	-0,1309*
SE	0,0034
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1257*
SE	0,0045
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0719*
SE	0,0024
post:interventie_pclln	-0,0140
SE	0,0060
N	1.621.686
R2	0,1113
logLik	-1.037.000,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.21: DiD coëfficiënten in schooljaar van 16-jarige leeftijd (okt) havo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,1113*
SE	0,0037
geslachtV	0,1050*
SE	0,0024
opl_oudersmax. mbo2	-0,3551*
SE	0,0054
opl_oudersmbo 3-4	-0,1845*
SE	0,0039
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1620*
SE	0,0034
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,1419*
SE	0,0035
post:interventie_pclln	-0,0104
SE	0,0040
N	1.198.845
R2	0,1573
logLik	-718.800,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.22: DiD coëfficiënten in schooljaar van 17-jarige leeftijd (okt) vwo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,0933*
SE	0,0043
geslachtV	0,0753*
SE	0,0019
opl_oudersmax. mbo2	-0,2543*
SE	0,0048
opl_oudersmbo 3-4	-0,1334*
SE	0,0036
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1106*
SE	0,0030
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,1352*
SE	0,0038
post:interventie_pclln	-0,0085
SE	0,0034
N	727.124
R2	0,1428
logLik	-358.500,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Hieronder volgen robuustheidschecks, waarbij de swv op basis van brinvest is aangemaakt.

Tabel 4.23: DiD coëfficiënten ingeschreven in regulier onderwijs

	schatting
geen_migratie_achtergrond	-0,0039
SE	0,0011
geslachtV	0,0373*
SE	0,0010
opl_oudersmax. mbo2	-0,0855*
SE	0,0029
opl_oudersmbo 3-4	-0,0300*
SE	0,0008
opl_oudersopleiding onbekend	-0,0292*
SE	0,0009
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0100*
SE	0,0008
post:interventie_brvest	0,0014
SE	0,0014
N	21.480.298
R2	0,0304
logLik	2.137.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Tabel 4.24: DiD coëfficiënten instroom in special onderwijs

	schatting
geen_migratie_achtergrond	-0,0008
SE	0,0003
geslachtV	-0,0044*
SE	0,0001
opl_oudersmax. mbo2	0,0133*
SE	0,0005
opl_oudersmbo 3-4	0,0047*
SE	0,0001
opl_oudersopleiding onbekend	0,0035*
SE	0,0001
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	-0,0016*
SE	0,0002
post:interventie_brvest	-0,0003
SE	0,0002
N	21.480.298
R2	0,0049
logLik	21.390.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Tabel 4.25: DiD coëfficiënten uitstroom_uit_so

	schatting
geen_migratie_achtergrond	-0,0000
SE	0,0001
geslachtV	-0,0023*
SE	0,0003
opl_oudersmax. mbo2	0,0056*
SE	0,0008
opl_oudersmbo 3-4	0,0020*
SE	0,0003
opl_oudersopleiding onbekend	0,0009*
SE	0,0002
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	-0,0008*
SE	0,0002
post:interventie_brvest	0,0001
SE	0,0002
N	21.480.298
R2	0,0066
logLik	29.710.000,0000

* p-waarde is kleiner dan 0,00034

Tabel 4.26: DiD coëfficiënten toets bekend

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,0131*
SE	0,0032
geslachtV	0,0153*
SE	0,0008
opl_oudersmax. mbo2	-0,0600*
SE	0,0037
opl_oudersmbo 3-4	-0,0179*
SE	0,0016
opl_oudersopleiding onbekend	-0,0217*
SE	0,0028
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0022
SE	0,0023
post:interventie_brvest	-0,0143
SE	0,0367
N	1.711.534
R2	0,4985
logLik	-500.200,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.27: DiD coëfficiënten in schooljaar van 15-jarige leeftijd (okt) vmbo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,1401*
SE	0,0057
geslachtV	0,0971*
SE	0,0023
opl_oudersmax. mbo2	-0,3148*
SE	0,0058
opl_oudersmbo 3-4	-0,1303*
SE	0,0035
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1267*
SE	0,0049
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,0715*
SE	0,0024
post:interventie_brvest	-0,0143
SE	0,0061
N	1.606.413
R2	0,1120
logLik	-1.028.000,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.28: DiD coëfficiënten in schooljaar van 16-jarige leeftijd (okt) havo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,1144*
SE	0,0048
geslachtV	0,1041*
SE	0,0024
opl_oudersmax. mbo2	-0,3543*
SE	0,0051
opl_oudersmbo 3-4	-0,1839*
SE	0,0039
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1623*
SE	0,0037
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,1409*
SE	0,0033
post:interventie_brvest	-0,0102
SE	0,0039
N	1.188.528
R2	0,1588
logLik	-710.900,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034

Tabel 4.29: DiD coëfficiënten in schooljaar van 17-jarige leeftijd (okt) vwo diploma gehaald of onderwijs op meer theoretisch niveau

	schatting
geen_migratie_achtergrond	0,0964*
SE	0,0054
geslachtV	0,0746*
SE	0,0018
opl_oudersmax. mbo2	-0,2528*
SE	0,0046
opl_oudersmbo 3-4	-0,1327*
SE	0,0036
opl_oudersopleiding onbekend	-0,1109*
SE	0,0031
opl_ouderswo ba/ma & hbo ma	0,1351*
SE	0,0041
post:interventie_brvest	-0,0091
SE	0,0036
N	721.574
R2	0,1445
logLik	-354.400,0000

* als p-waarde kleiner dan 0,00034